

TÜRKİYE'NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

2022 / 1. Çeyrek Raporu

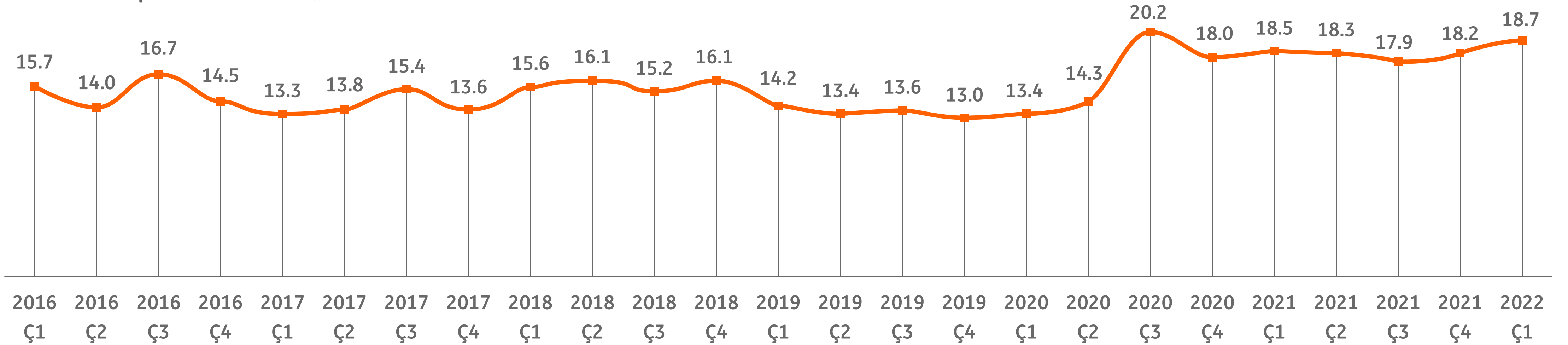

TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı

Tasarruf sahipliği 2022 yılının ilk çeyreğinde 2021 senesinin son çeyreği ile benzer seviyede ancak son 3 çeyrekte tasarruf yapan bireylerin sayısında bir artış trendi var. Bireylerin %18.7'si tasarruf sahibi.

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

Baz: 2404

2022 Ç1

Erkek
n=1187

Kadın
n=1217

23,8 > K

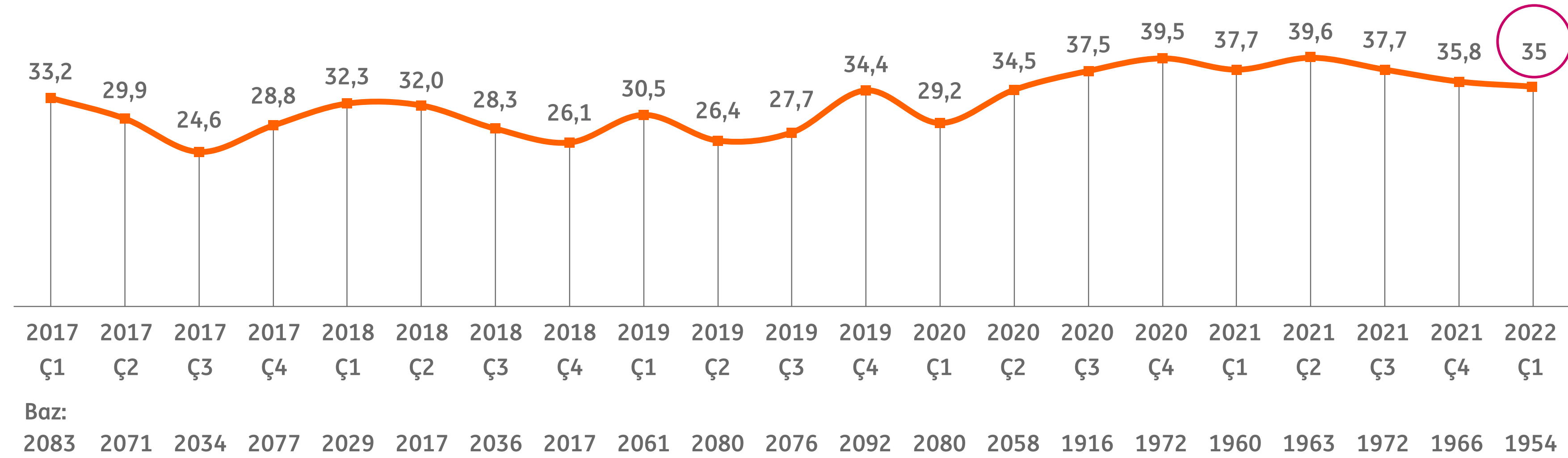
13,7

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

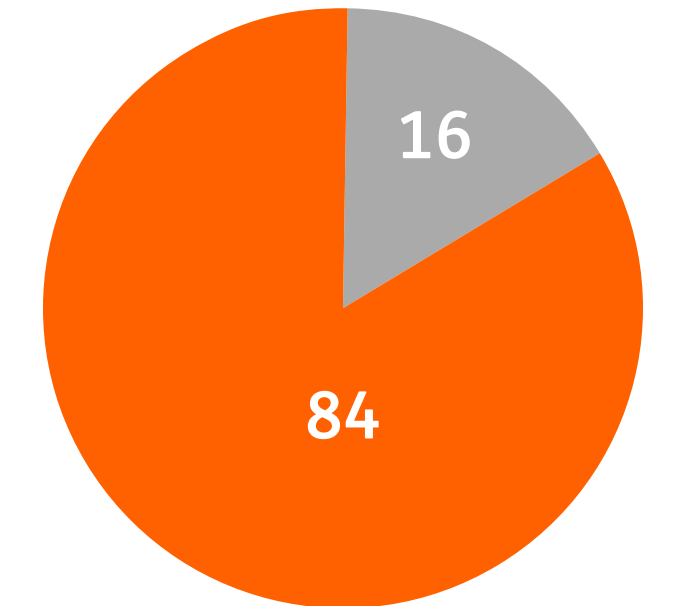
Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bu çeyrekte de düşmeye devam ediyor.

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında ise önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı %18'den %16'ya geriliyor.

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay için tasarruf yapmayı düşünenlerin oranı (%)

3 ay içinde
3 aydan sonra Baz: 703

2022 1. çeyrek için evet diyenler

2022 Ç1

Erkek
n=904

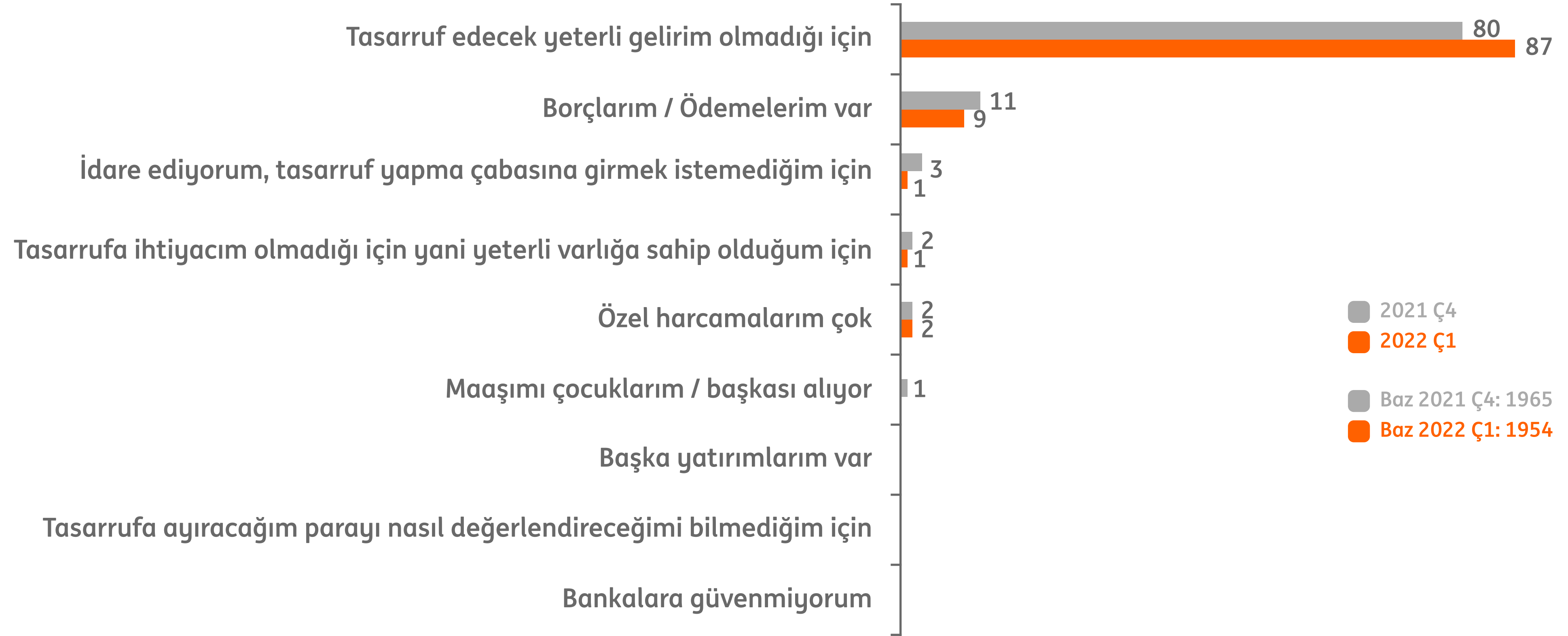
Kadın
n=1050

35,3

34,8

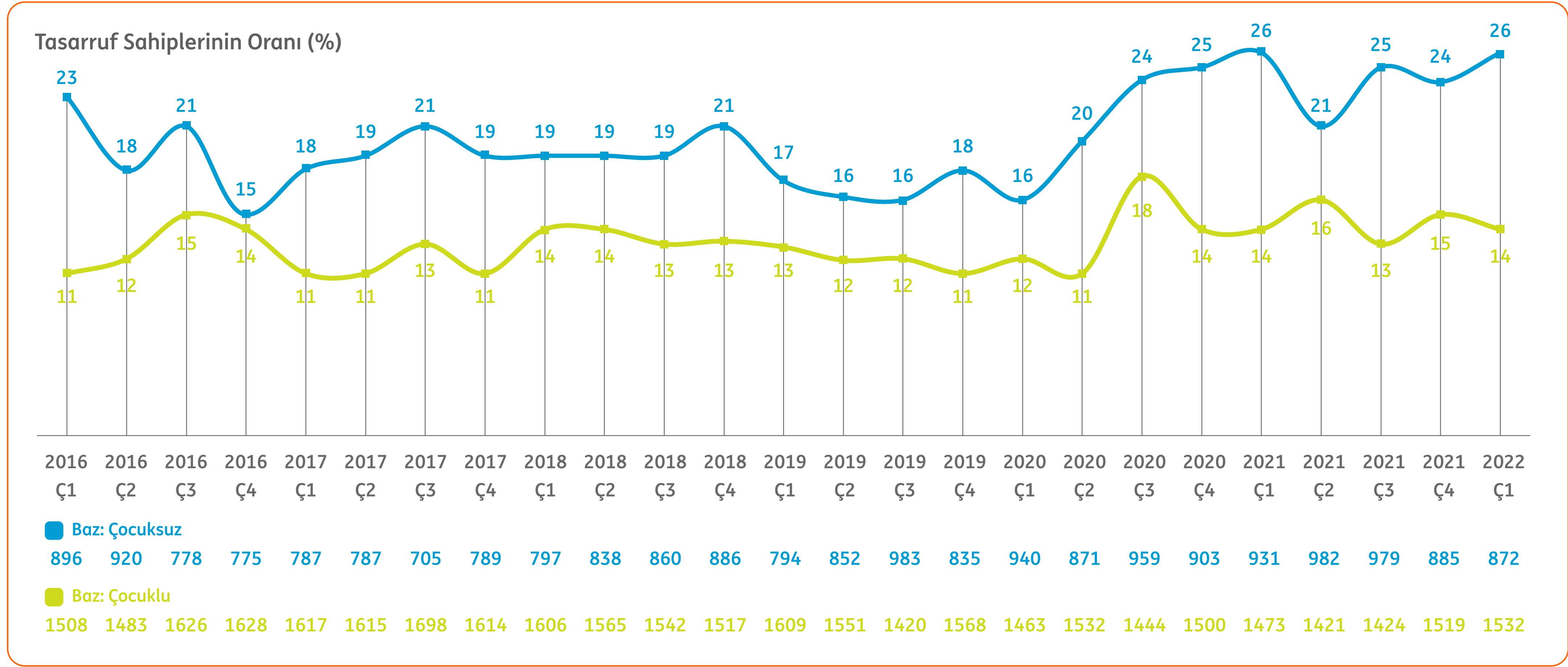
Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

Yeterli gelirin olmaması bu dönemde de tasarruf yapamamanın en önemli sebebi ancak bu sebep bir önceki çeyrek döneme göre daha yüksek oranda belirtilmiş (%80 vs %87)

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

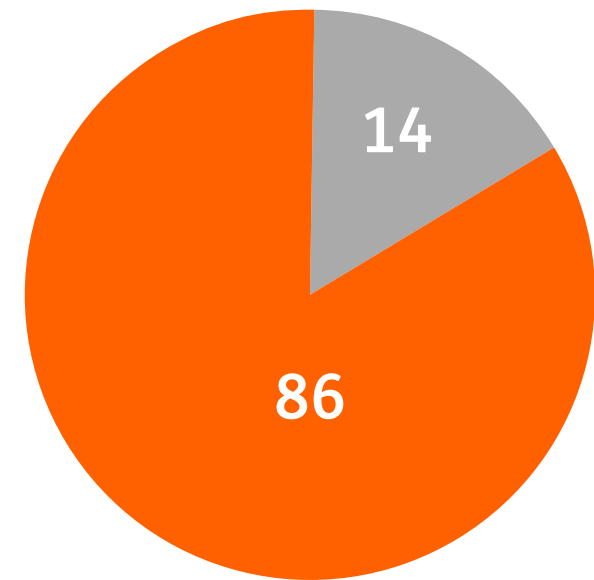
Çocuklu bireylerin tasarruf yapma davranışı 2021'in son çeyreği ile benzer seviyede devam ediyor. Çocuksuz bireylerde de sadece 2 puanlık bir artış görülüyor.

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar Çocuklu & Çocuksuz

- Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin yakın gelecekte tasarruf yapma 2021 son çeyreğinde %32 iken 2022 senesinin ilk çeyreğinde bu oran %29'a geriliyor. Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin tasarruf yapma niyetleri çocuklu bireylere göre hem daha yüksek hem de 4 puan daha artarak %4 seviyesinde.
- Tasarruf etme planlarında ise
 - Çocuklu bireylerde tasarruf etmeyi planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bu dönem %19'dan %15 seviyesine geriliyor.
 - Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında gelecek 3 ay içinde tasarruf planlayanların oranı ise bir önceki dönem ile benzer seviyede (%17 vs %16)

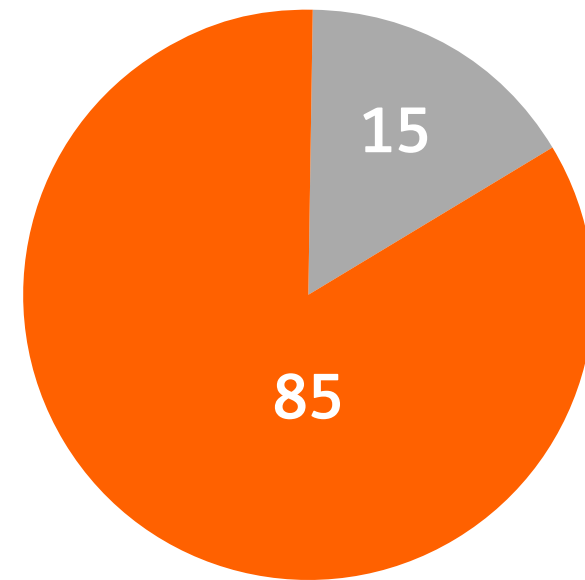
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

■ Evet
■ Hayır

Evet diyenler

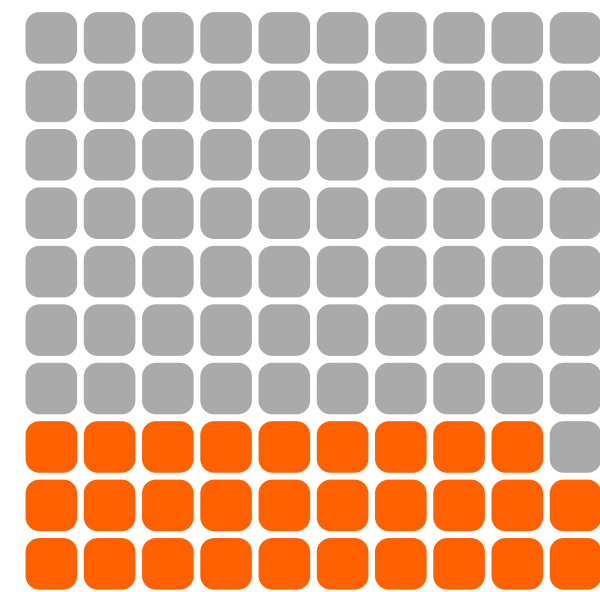
3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

■ 3 ay içinde
■ 3 aydan sonra Baz: 381

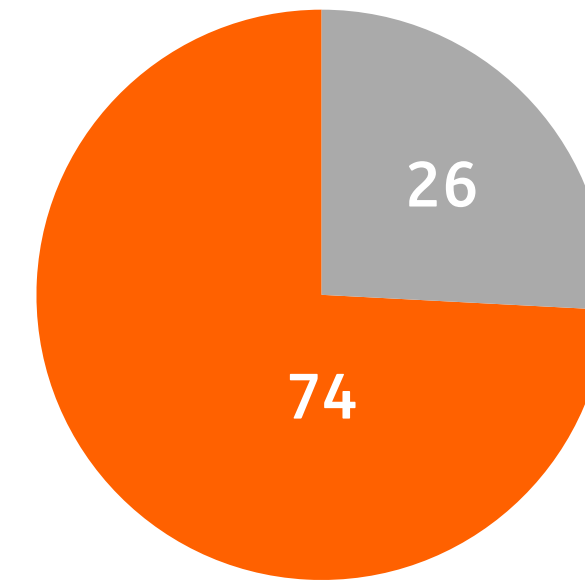
Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

%29

Baz: 1311

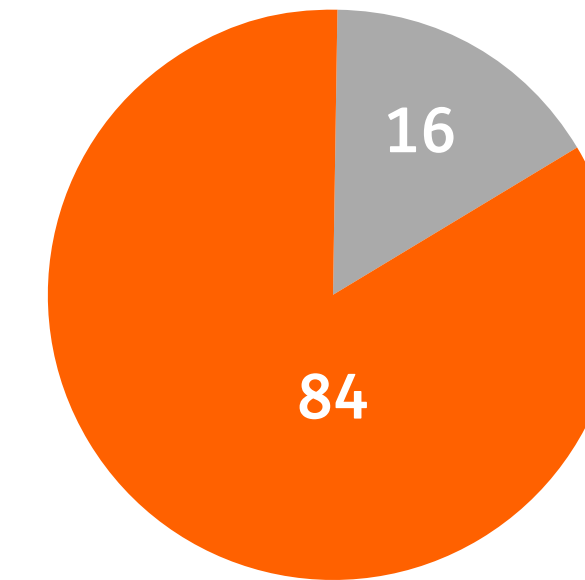
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

■ Evet
■ Hayır

Evet diyenler

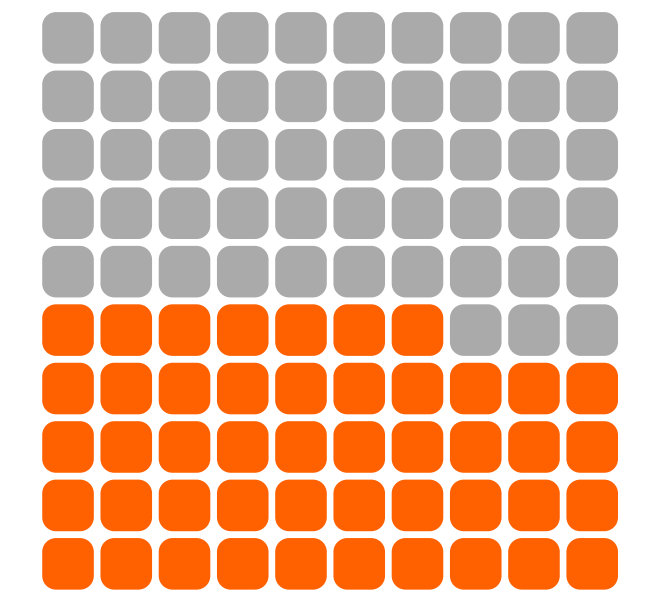
3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

■ 3 ay içinde
■ 3 aydan sonra Baz: 303

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

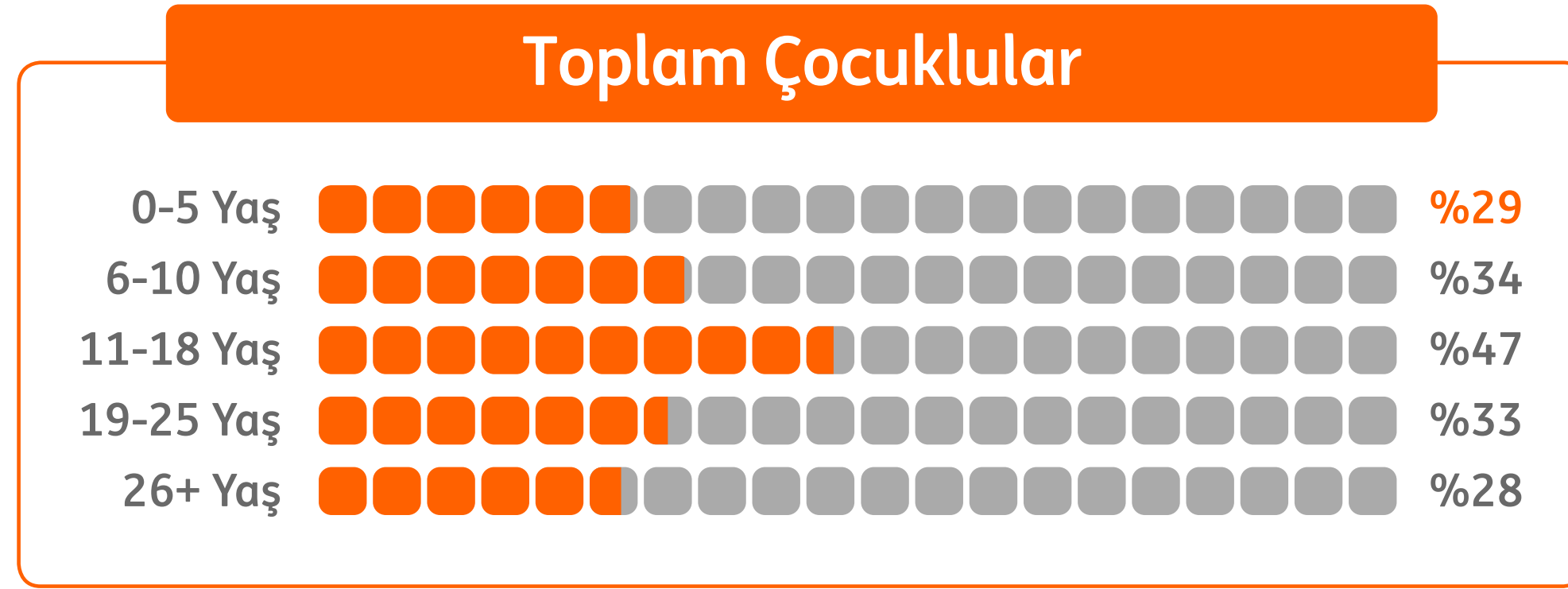
%47

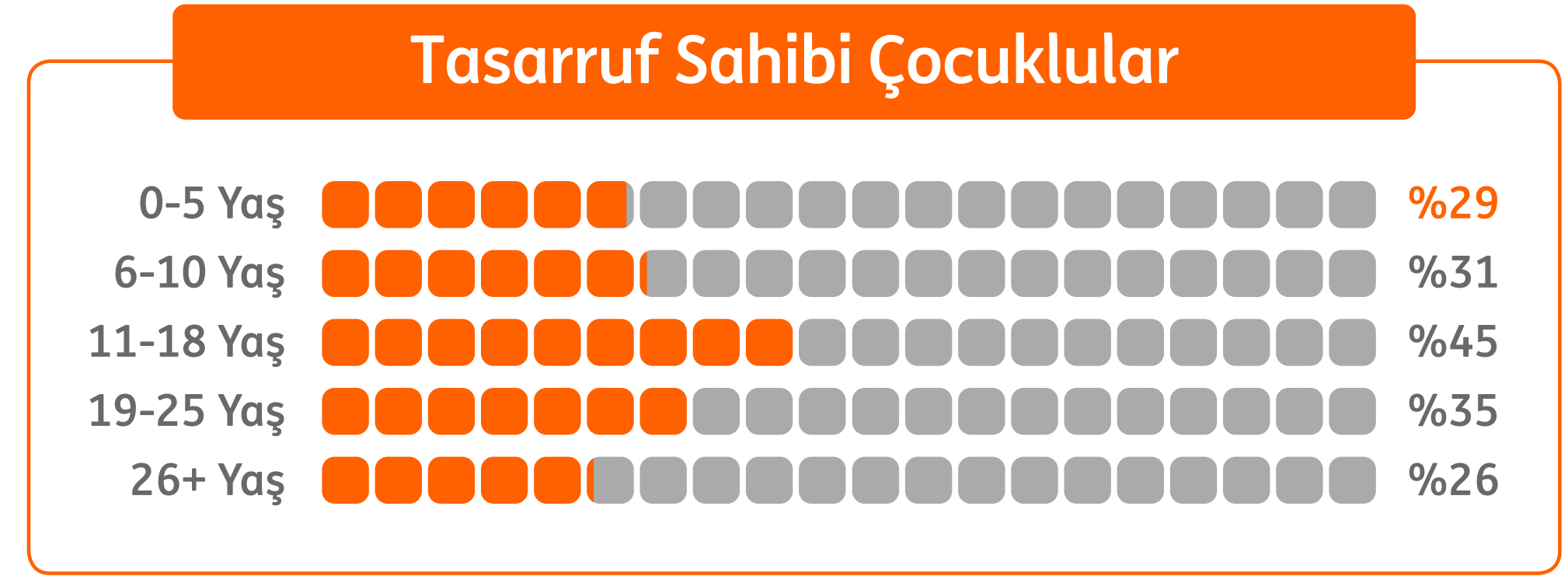
Baz: 644

Çocuklu Bireylerde Çocuk Yaşları

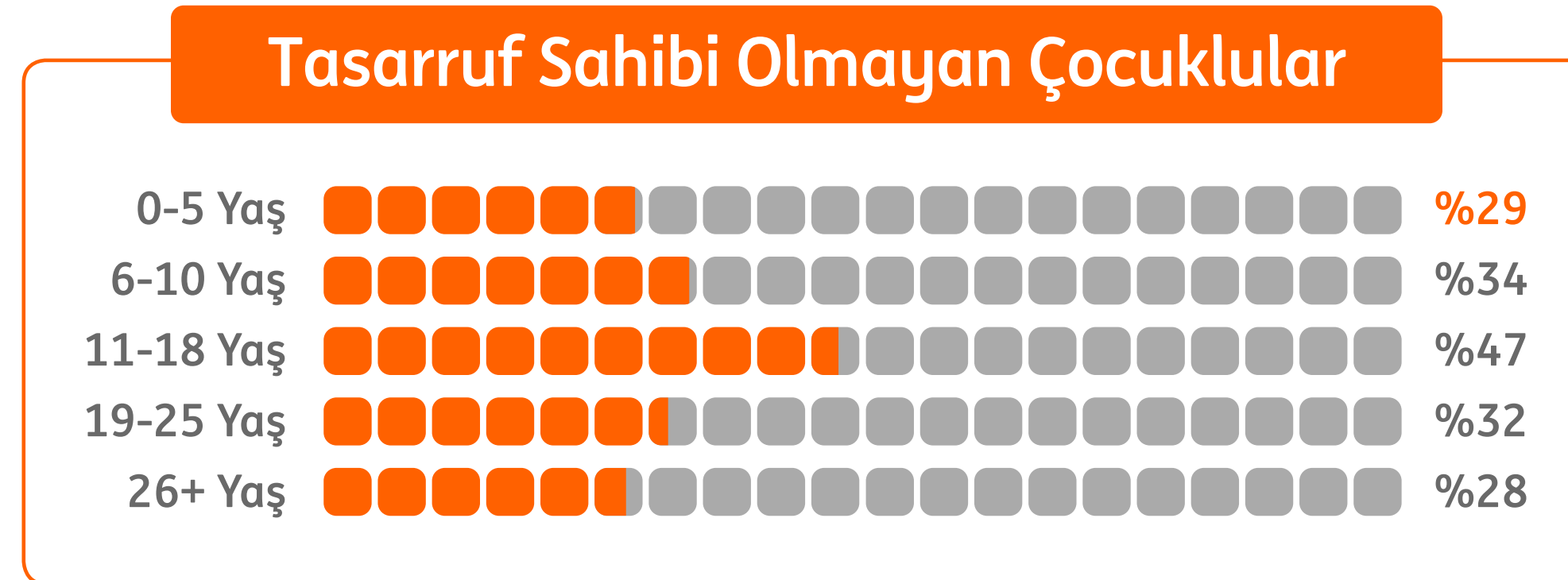
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%47) ve geçen çeyreğe göre 3 puan artıyor. Bunu 6-10 yaş grubu (%34) ve 19-25 yaş grubu takip ediyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında da en yüksek pay yine 11-18 yaş (%45) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise 11-18 yaş grubu (%45) en yüksek orana sahip.

Baz: 1532

Baz: 221

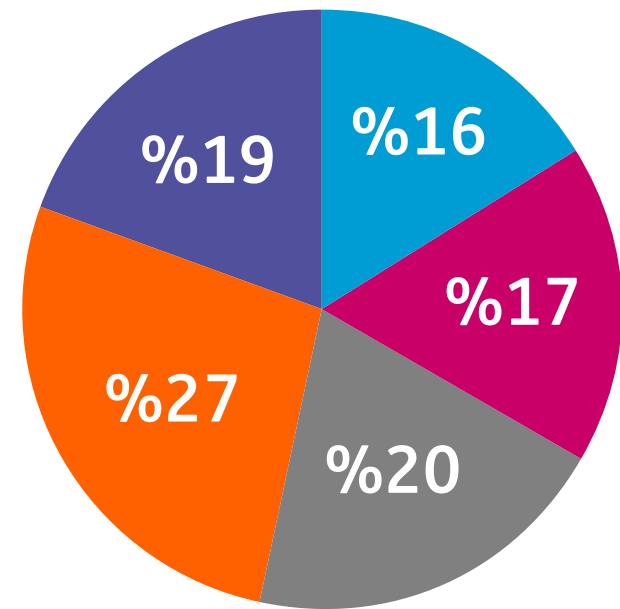

Baz: 1311

Çocukların Yaş Dağılımı

- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımında 6-10 yaş grubunda 2 puanlık düşüş (%20 vs %22), 19-25 yaş grubunda da 2 puanlık artış (%19 vs %17) tespit edilmiştir.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında 0-5 yaş grubunda 2 puan (%18 vs %20) ve 6-10 yaş grubunda 4 puan (%19 vs %23) düşüş söz konusu. 19-25 yaş grubu çocukların oranı ise 6 puan artıyor (%21 vs %15)
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında oranlar arasında ise 6-10 yaş grubunda 2 puanlık düşüş, 11-25 yaş grubunda ise 2 puanlık artış gözlenmiştir.

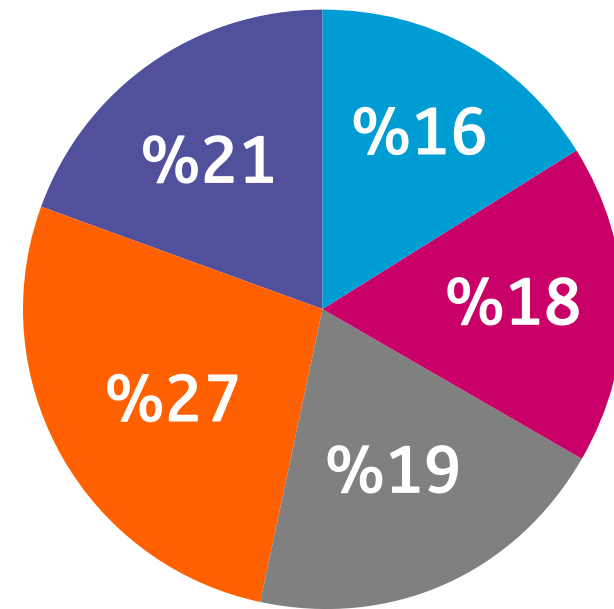
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1532

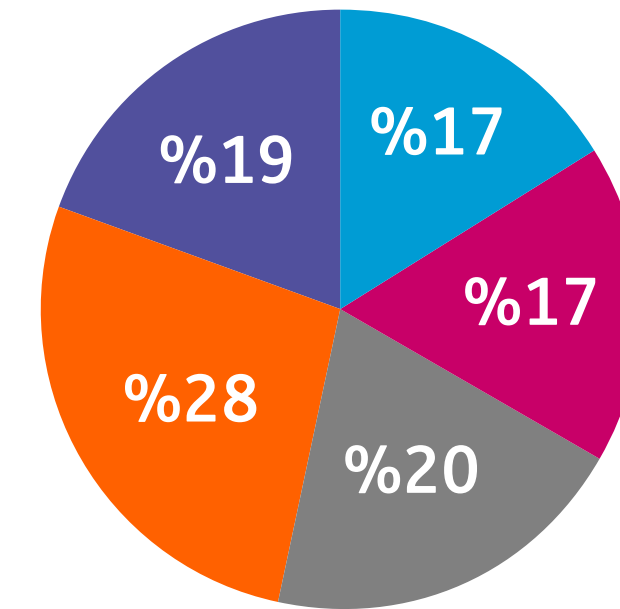
Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 221

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1311

Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

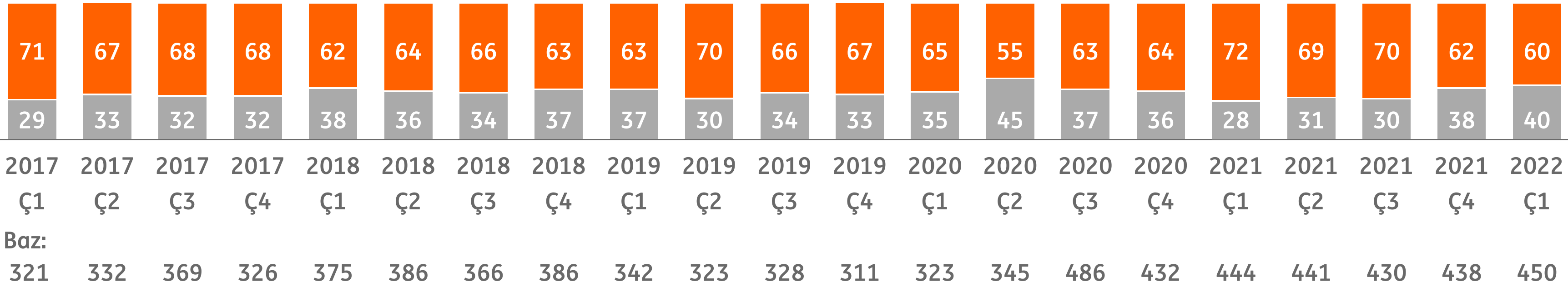
2022 yılının ilk çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların** oranındaki düşüş devam ediyor.

Düzenli tasarruf yapmayanlar arasında da son 3 ay içinde tasarruf yapma oranında ciddi bir düşüş gözlemleniyor. Ancak önümüzdeki 3 ay içinde ise **tasarruf yapma niyeti artıyor**.

Genel tasarruf sahipliği %
Baz: 2403

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

Baz:

321 332 369 326 375 386 366 386 342 323 328 311 323 345 486 432 444 441 430 438 450

2022 Ç1

Erkek
n=283

Kadın
n=167

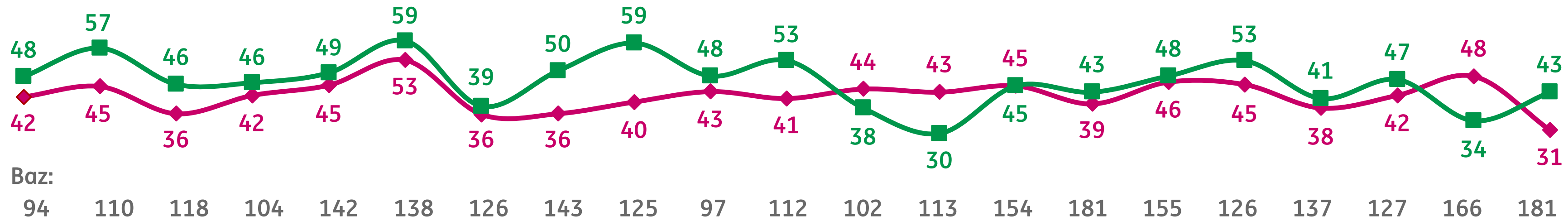
56,9

64,5

Evet, Düzenli Tasarrufum Var

Hayır, Düzenli Tasarrufum Yok

Düzenli tasarruf yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi %

Baz:

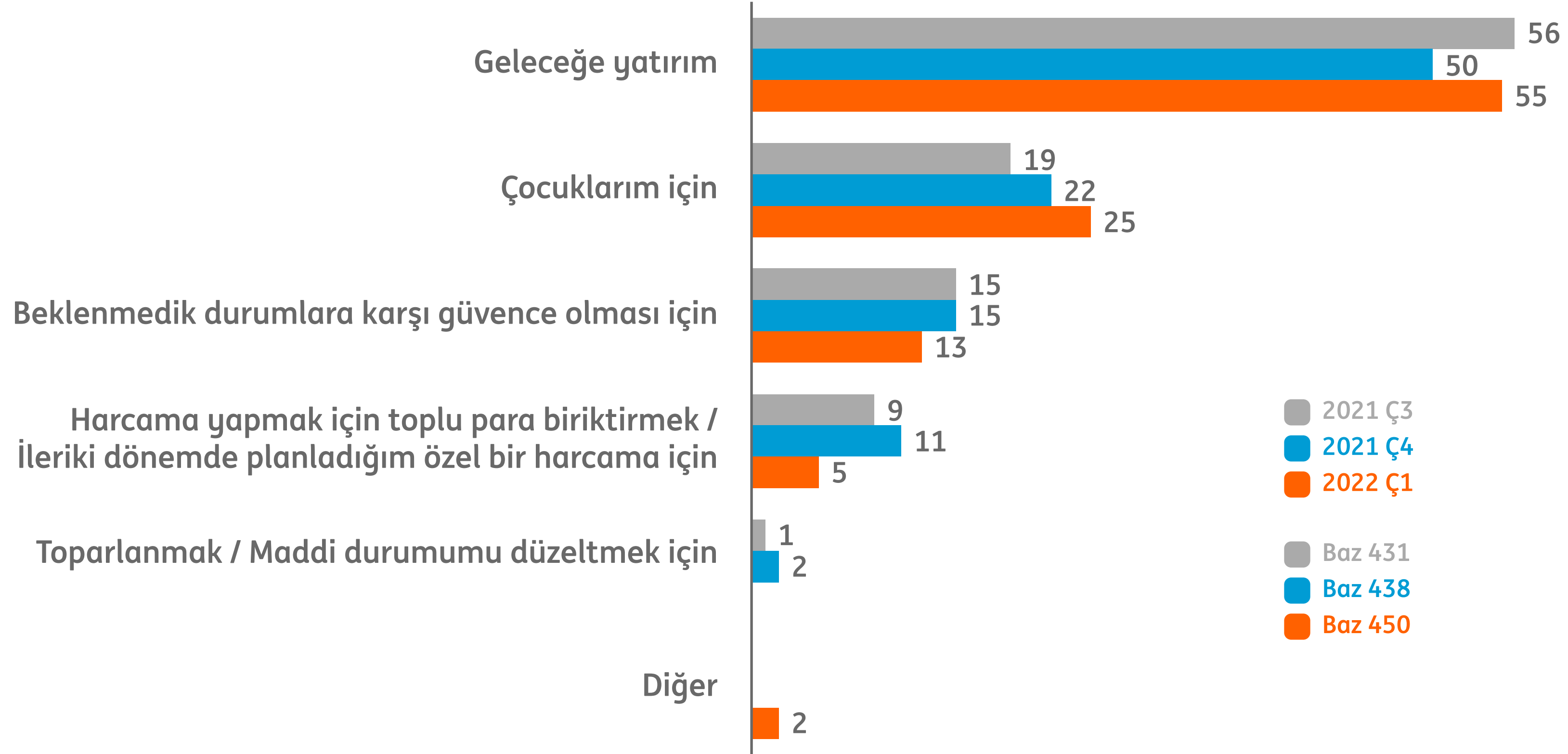
94 110 118 104 142 138 126 143 125 97 112 102 113 154 181 155 126 137 127 166 181

Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı %

Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi %

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

Bu çeyrekte geleceğe yatırım nedeni yine 5 puan artarak %55 seviyesine çıkıyor. Çocuklarım için tasarruf yapma gerekçesi de bu dönem artan diğer bir husus.

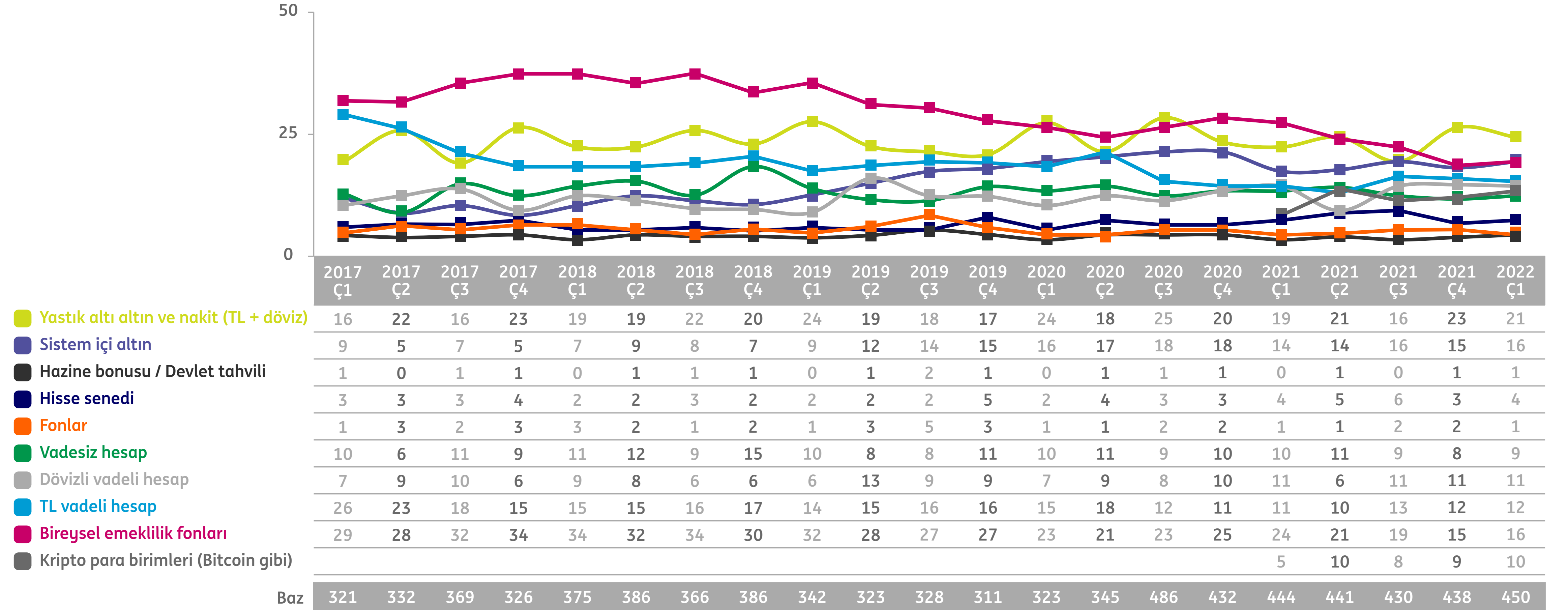

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

“Yastık altı altın ve nakit” bu dönemde de en çok tercih edilen tasarruf aracı.

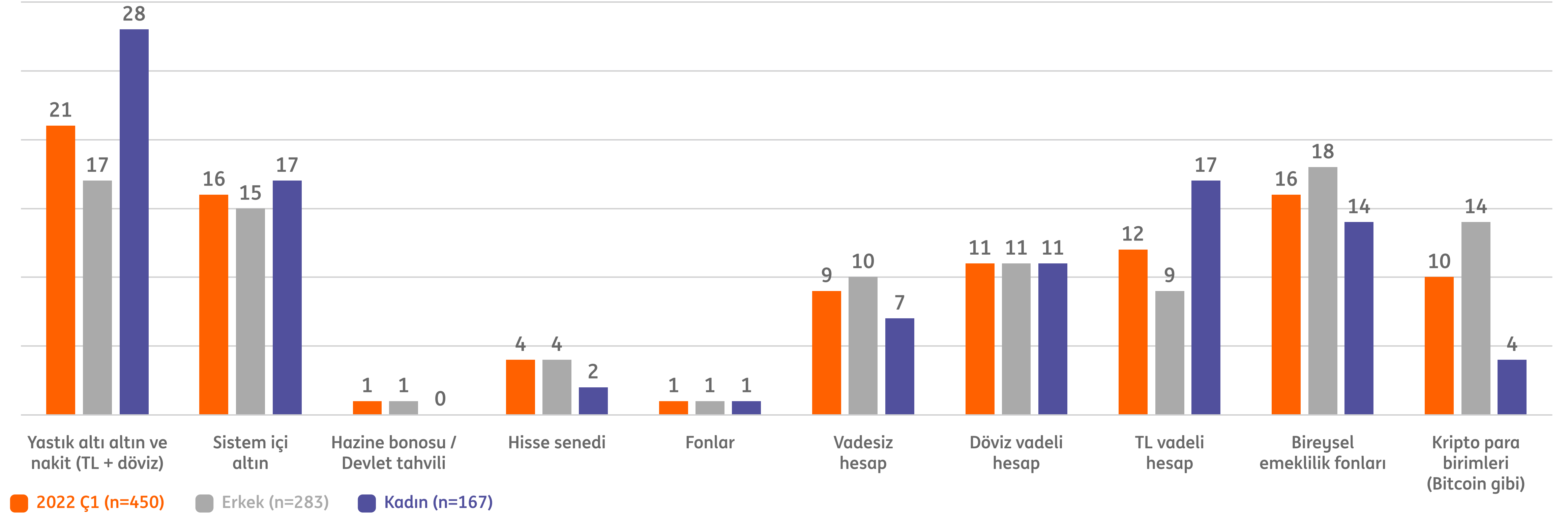

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit” ve vadeli TL hesabı kadınlar tarafından daha çok tercih ediliyor.

2022 Birinci Çeyrek

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamları %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihii

2002 birinci çeyrekte **sistem içi veya dışı altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı** oranı bir önceki çeyrek ile benzer ancak bu dönem **yastık altı döviz veya TL (nakit)** sahipliği 4 puan geriliyor.

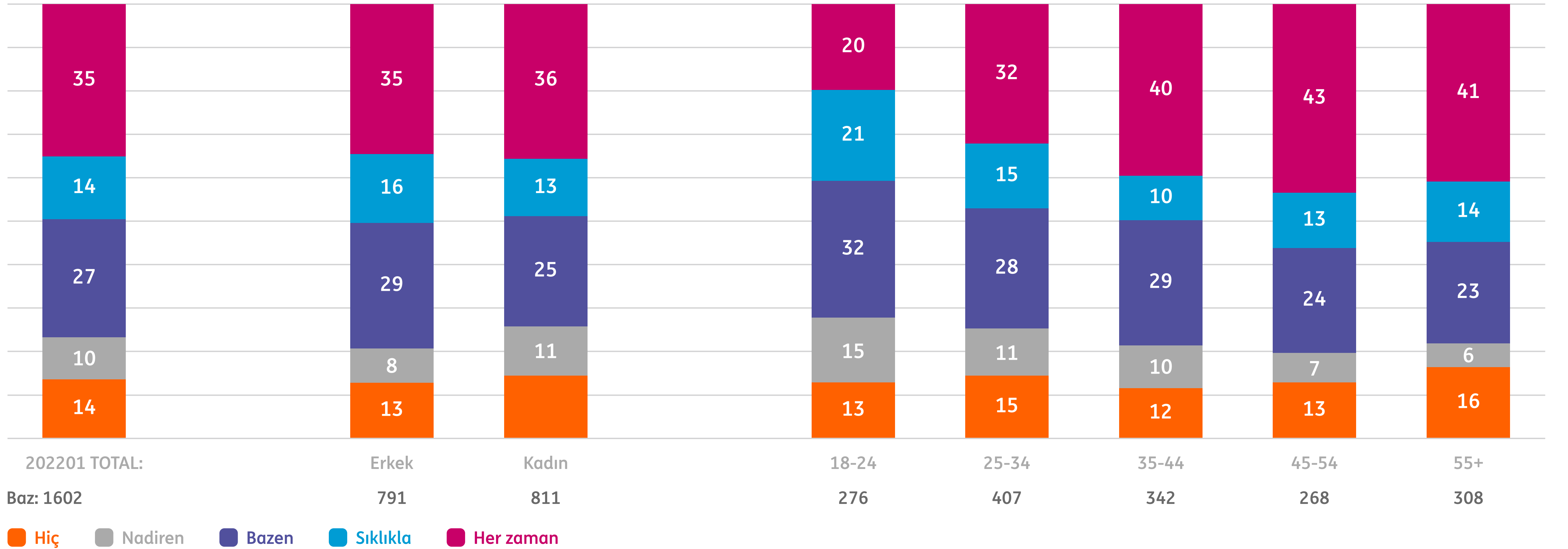
	2017 Ç1	2017 Ç2	2017 Ç3	2017 Ç4	2018 Ç1	2018 Ç2	2018 Ç3	2018 Ç4	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	25	27	23	28	26	29	30	27	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35	31	38	37
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	10	14	5	13	10	11	13	12	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13	9	12	14
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	9	5	7	5	7	9	8	7	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14	16	15	16
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	6	8	11	10	9	8	10	8	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8	6	11	7
Baz	348	321	332	369	326	375	386	366	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450

2022 Q1 ÖZELİNDEKİ EK SORULAR

Bütçe Takibi (%)

Toplumun %14'ü hiçbir zaman bütçe takibi yapmazken, sıklıkla ve her zaman bütçe takibi yapanların oranı %49. Kadınlar ve erkeklerin bütçe takibi davranışlarında büyük bir farklılık yok. Bütçe takibinin yaş ilerledikçe daha düzenli yapıldığı görülüyor.

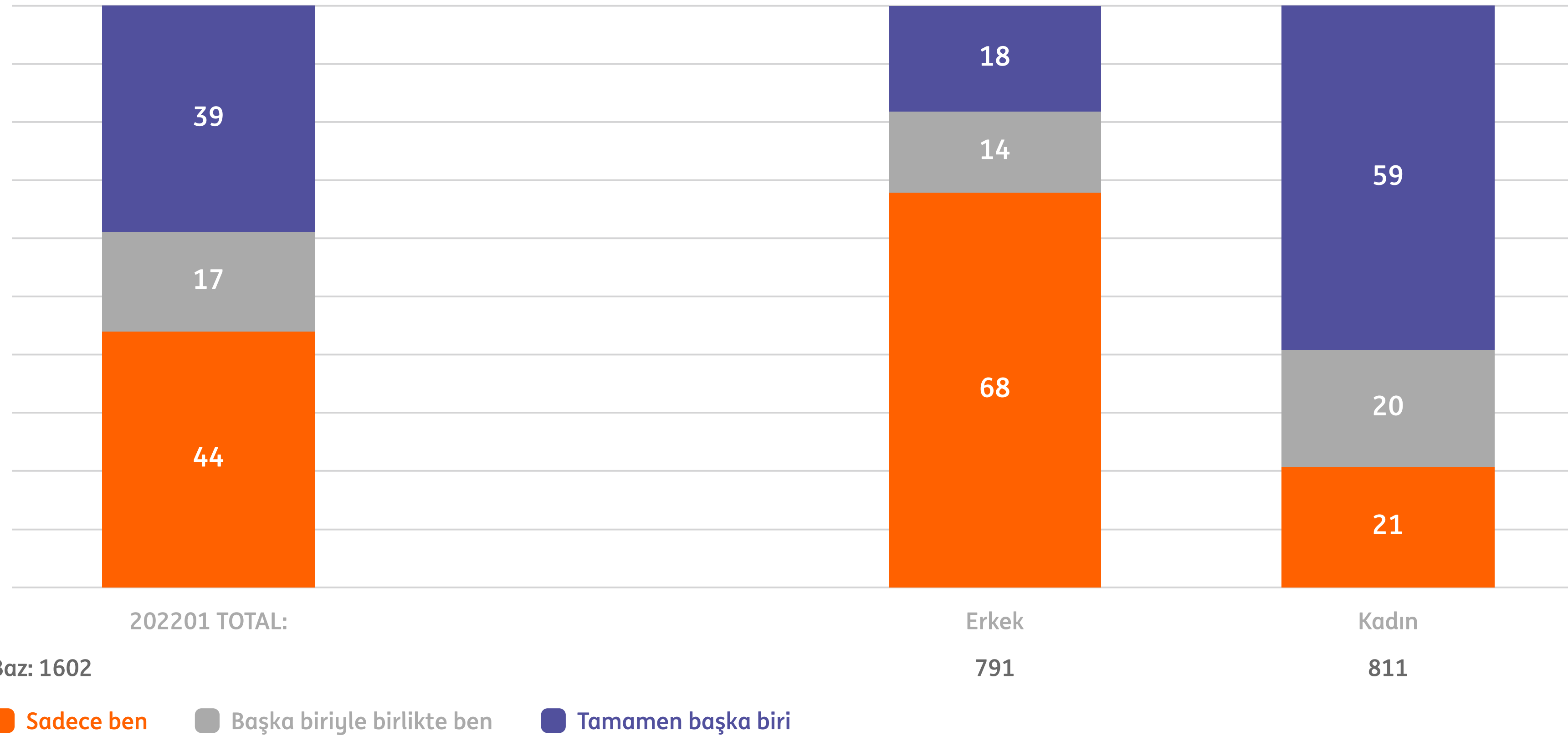
«Bütçe takibi yapar mısınız?»

Finansal Kararlardan Sorumlu Olan Kişi (%)

Hanelerde finansal kararlardan sorumlu olan kişiler erkekler. Hanelerin %82'inde erkeklerin finansal kararlardan sorumlu olduğu görülüyor. Kadınlarda ise bu oran sadece %41.

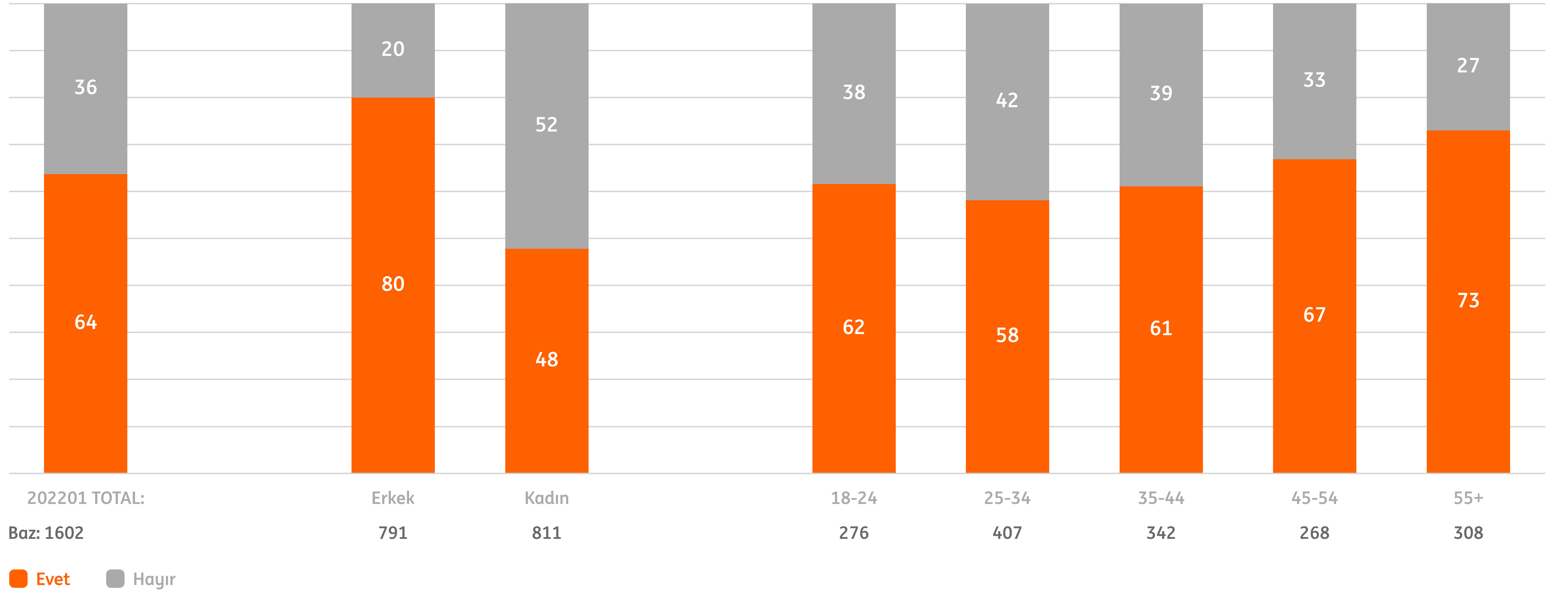
«Hanenizde finansal kararlardan kim sorumludur?»

Bankacılık Hizmeti Alanlar (%)

Bankacılık hizmeti alanların oranı %64. Erkeklerde bu oran %80 oranındayken kadınlarda %48'e kadar geriliyor.

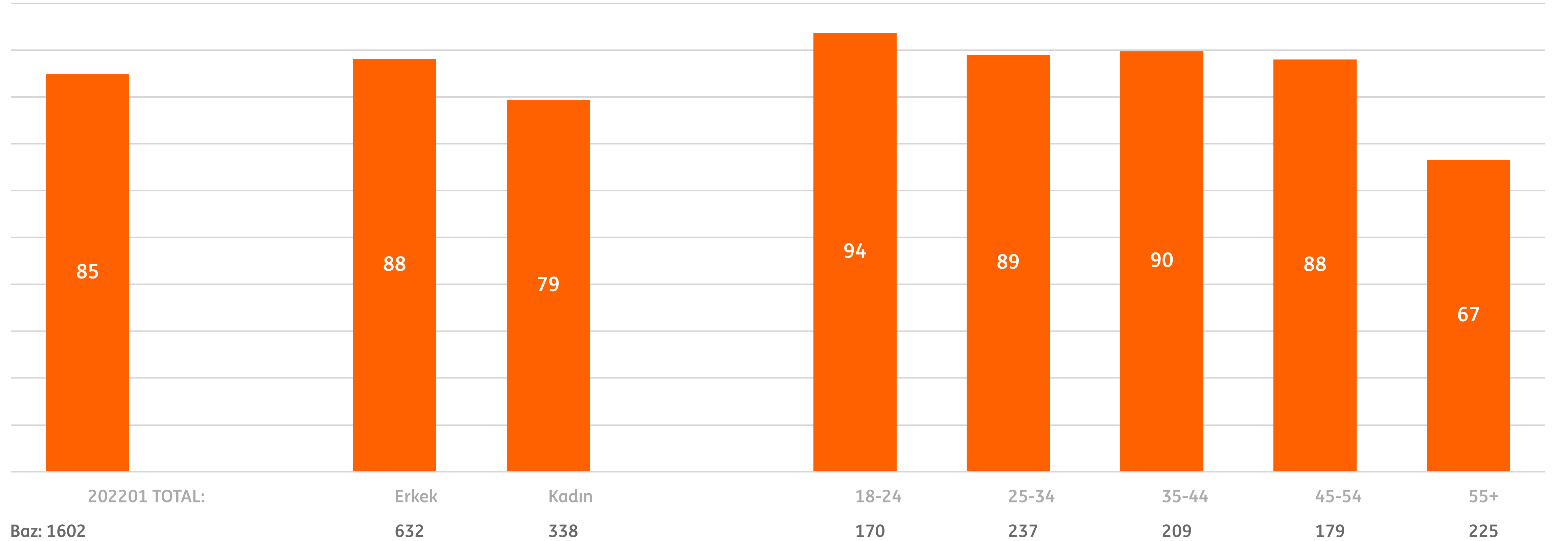
«Bankacılık hizmeti alıyor musunuz? »

İnternet / Mobil Bankacılık Kullanımı (%)

Bankacılık hizmeti alanların %85'i internet ya da mobil bankacılığı kullanıyor. 55 yaş üstü grupta bu oran %55'e geriliyor.

« Son 3 ay içinde internet bankacılığı veya mobil bankacılık kullandınız mı? – BANKACILIK HİZMETİ ALANLAR »

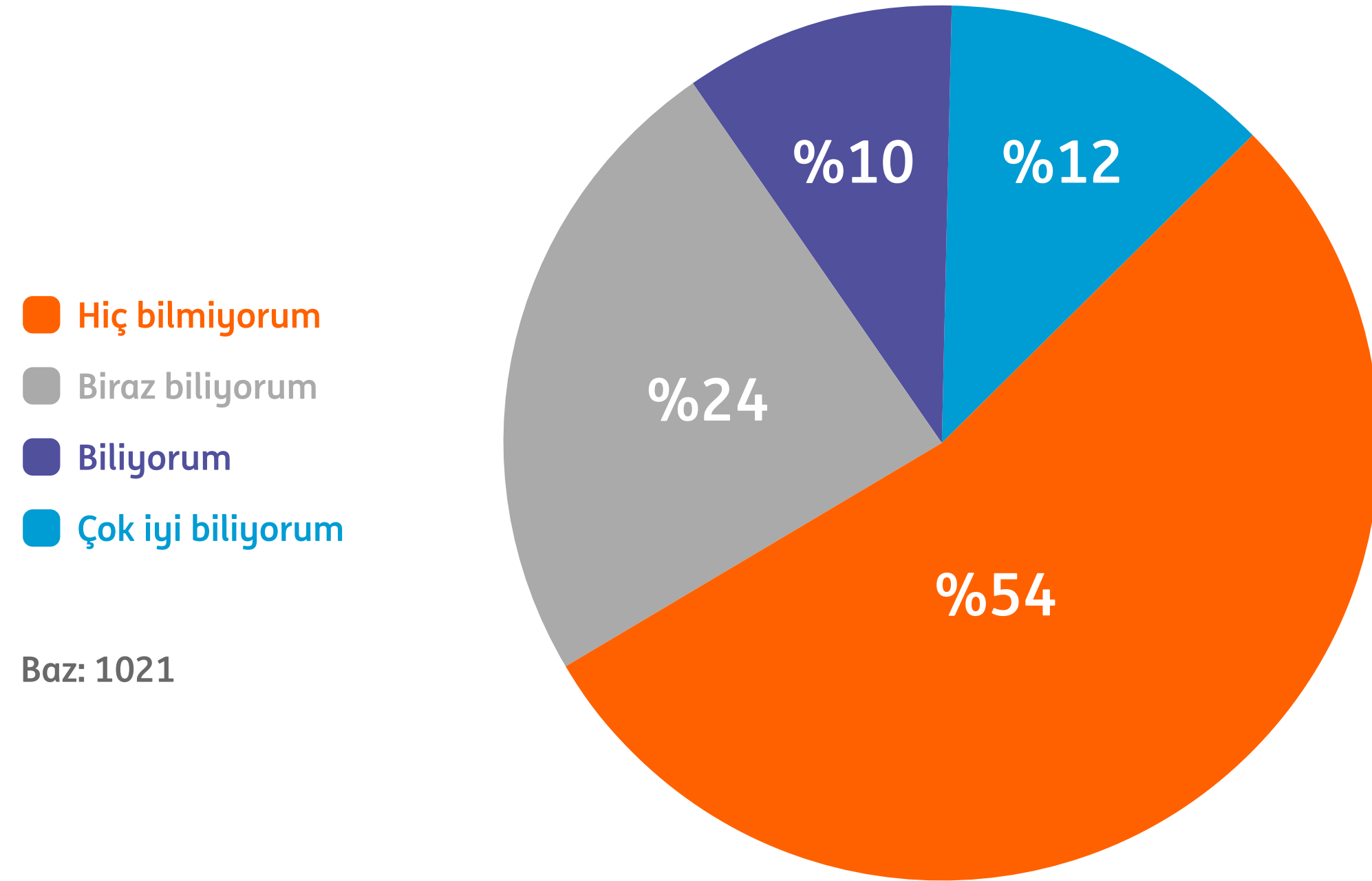
■ Evet

Yatırım Ürünleri Konusunda Bilgi Düzeyi (%)

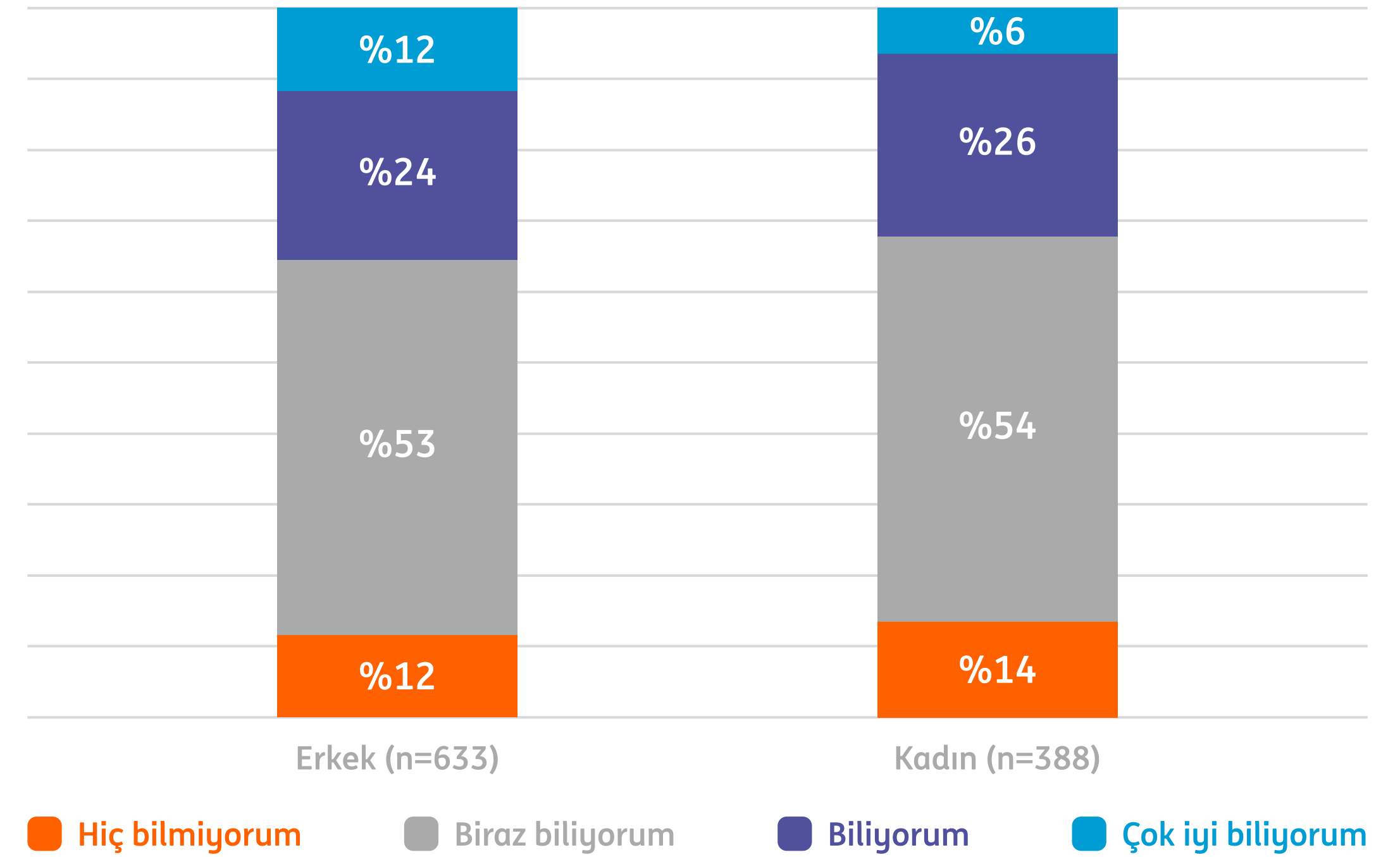
Bankacılık hizmeti alanların %12'si yatırım ve birikim ürünleri konusunda bilgili değil. Bu ürünleri bildiğini söyleyenlerin toplamda oranı %88 olsa da «**biliyorum + çok iyi biliyorum**» diyen bireylerin oranı %34.

Bankacılık hizmeti alan kadın ve erkeklerin yatırım ürünleri konusundaki bilgi düzeyi yakın ancak bu konuda çok bilgiliyim diyen erkeklerin oranı daha yüksek.

«Yatırım ve birikim ürünleri konusunda kendinizi ne kadar bilgili görüyorsunuz?– BANKACILIK HİZMETİ ALANLAR »

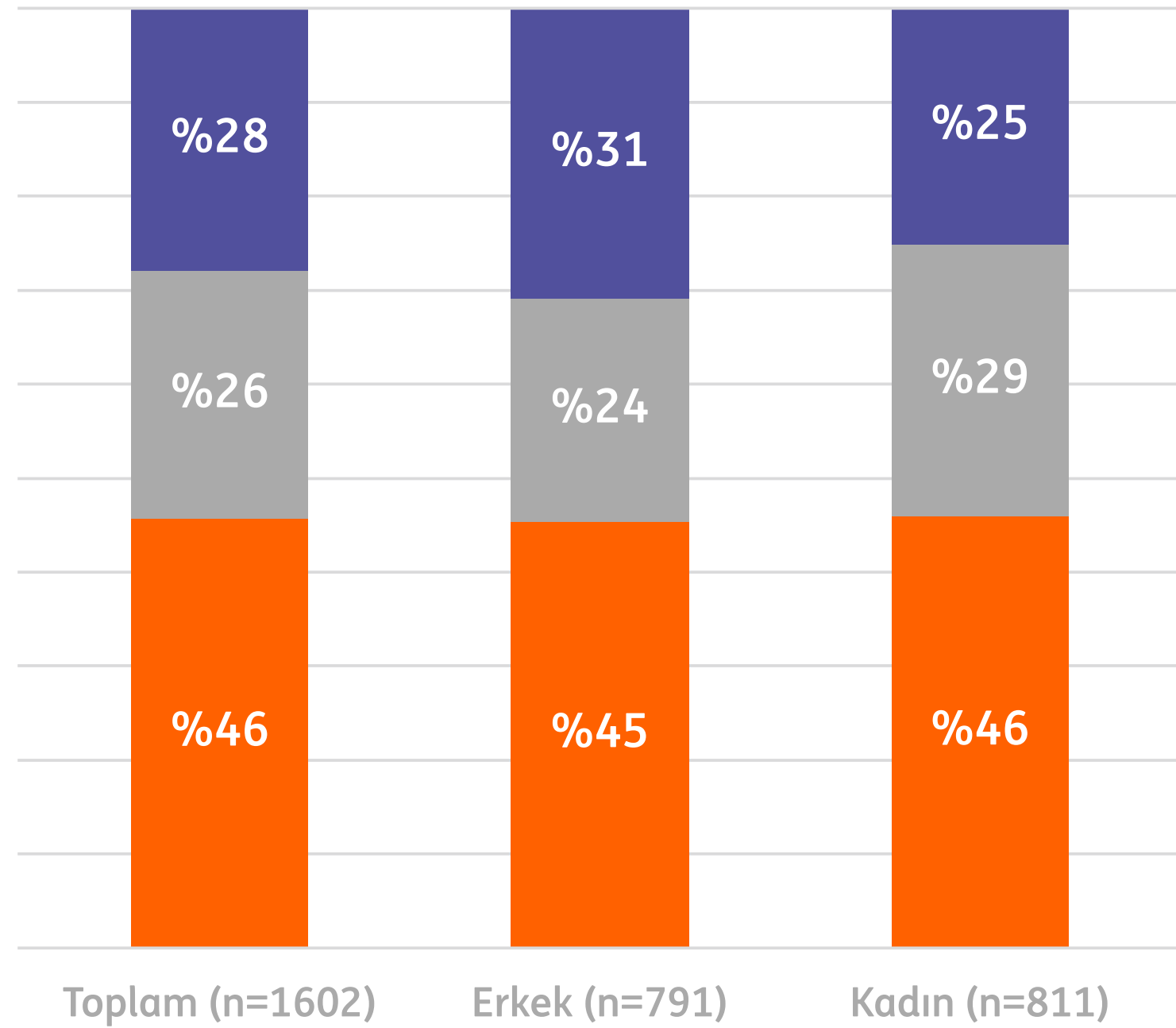
Baz: 1021

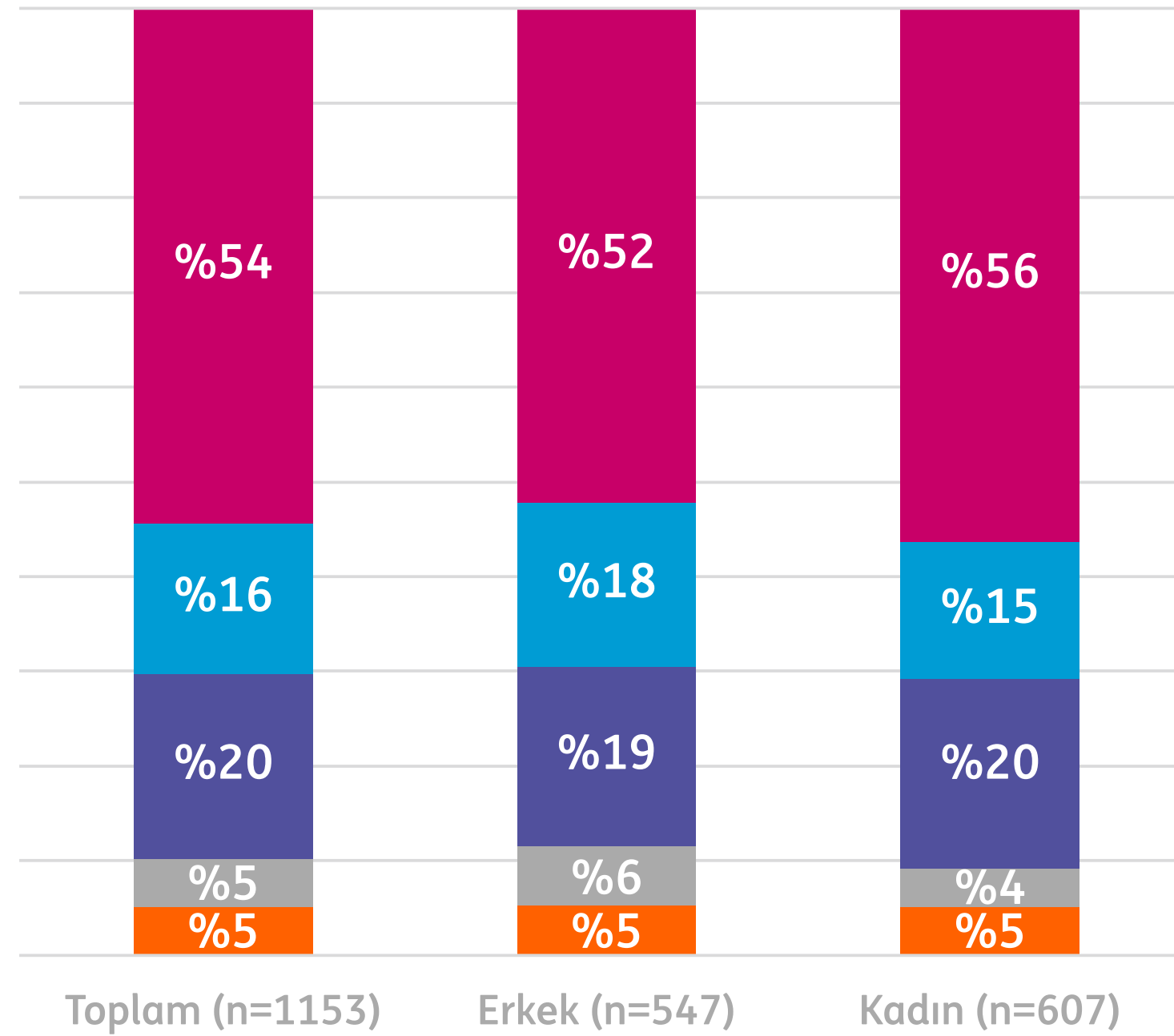
Hanede Alışveriş (%)

Görüşülen bireylerin %72'si hanedeki alışverişleri ya sadece kendisi ya da başka biri ile yapıyor. Bu kişilerin %70'i alışverişlerinde her zaman ya da sıklıkla fiyat araştırması yapmakta ve ödemelerinde çoğunlukla nakit ödeme yapmakta. Erkeklerde kredi kartı kullanımı daha yüksekken kadınlar nakit ödemeyi tercih ediyor.

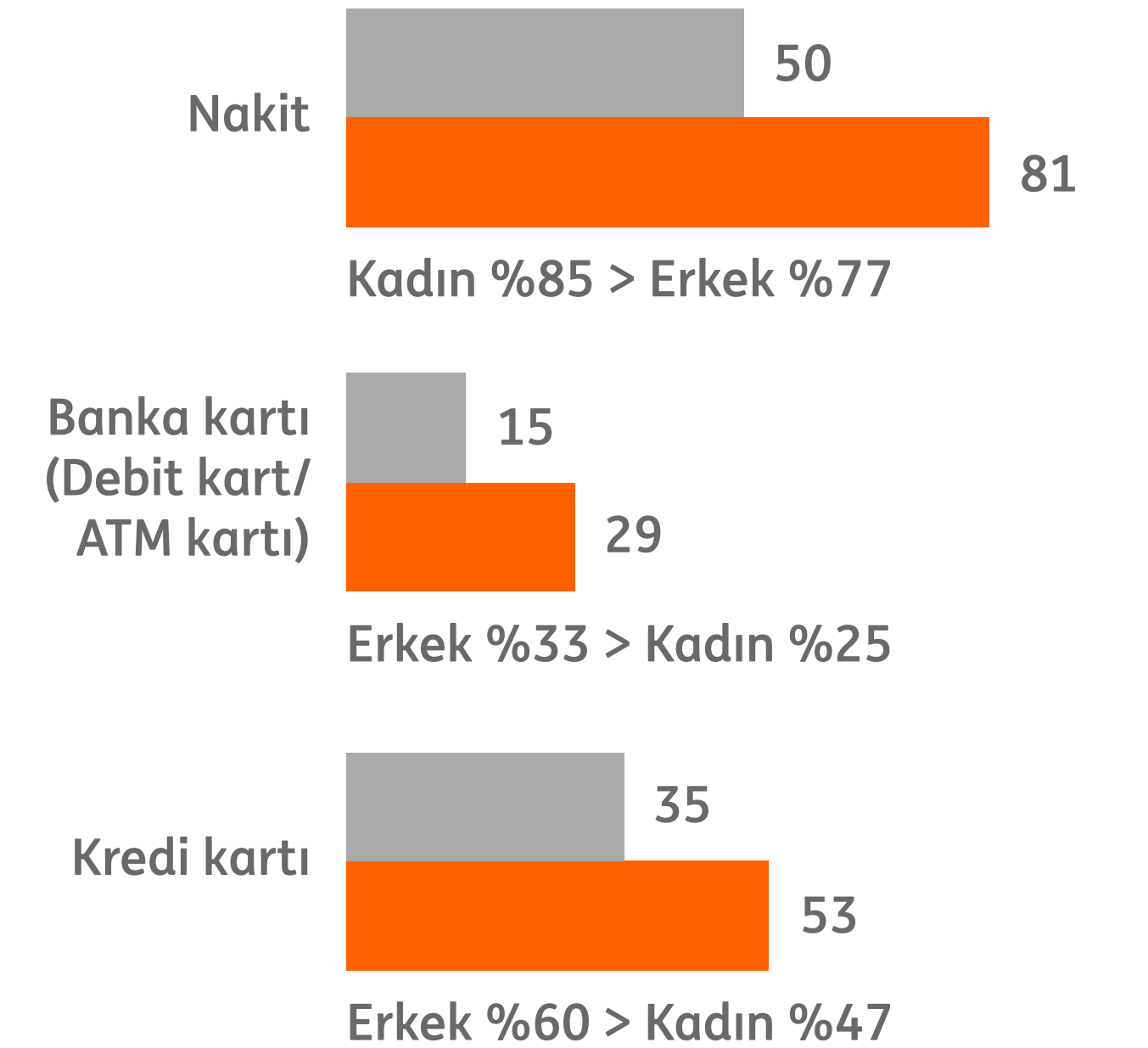
«Hanenizde alışverişleri genelde kim yapar?»

«Alışverişlerinizde fiyat/kalite karşılaştırması yapar mısınız?»
% - n=1153 / alışverişçi yapan

«Alışverişlerde ödeme için en çok hangi ödeme aracını kullanırsınız?»
% - n=1153 / alışverişçi yapan

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

2022 / 1. Çeyrek Sonuçları [1/4]

%18,7

Son 3 çeyrektir tasarruf sahipliğinde artış trendi var. 2022 yılının dördüncü çeyreğinde tasarruf sahibi oranı %18,7. Erkeklerde tasarruf yapanların oranı %23,8 ile kadınlardan daha yüksek.

25-44'te
düşüş,
18-24'te
artış

Bu çeyrekte **25-44 yaş grubunun** tasarruf sahipliğindeki **düşüş** oldukça dikkat çekici. 25-34 yaş grubunda bir önceki çeyrekte %28 olan tasarruf sahipliği %22'ye, 35-44 yaş grubunda da %20'den %16'ya geriliyor. Bu çeyrekte **18-24 yaş grubunda** ise bir önceki çeyreğe **göre 7 puanlık bir artış var** (%27 vs %20).

%35

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bu dönemde de düşmeye devam ediyor. 2021'in 2. çeyreğinde %39,6 olan tasarruf yapma niyeti bu çeyrekte %35'e kadar gerilemiş durumda. Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı bu dönem %18'den %16'ya geriliyor.

%14
vs
%26

Çocuksuz bireylerin tasarruf sahipliği oranındaki **2 puanlık artış** (%26 vs %24) ile bu dönem çocuksuz ve çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği oranları arasındaki fark artıyor.

2022 / 1. Çeyrek Sonuçları [1/4]

%60

Tasarruf sahibi olanlar içerisinde düzenli tasarruf yapanların oranındaki düşüş devam ediyor. Geçen çeyrekte 8 puan azalan bu davranış bu dönemde de 2 puan azalarak %60'a geriliyor. Son 3 ay içinde de tasarruf yapabilmiş bireylerin oranı da %48'den %31'e gerilemiş durumda. Ancak tasarruf yapma niyeti de ciddi şekilde artıyor (%43 vs %34)

%55

Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «**geleceğe yatırım**» unsuru yine ilk sırada belirtiliyor. Bu dönem bu gerekçenin belirtilmesi 5 puan artıyor (%55 vs %50). «Çocuklarım için» gerekçesi bu çeyrekte de artmaya devam ediyor (%25 vs %22).

%55

«**Kimseye muhtaç olmamak için**» unsuru bu çeyrek 6 puanlık artış ile yine ilk sıradaki yerini koruyor (%55 vs %49). İkinci sıradaki «**emekliliğimde/yaşlılığımda zor durumda kalmamak**» unsurunda da bu çeyrekte de 4 puanlık bir gerileme görülüyor (%25 vs %29).

%30
vs
%42

Bu çeyrek beklenmedik olayların **alt gerekçeleri** bir önceki çeyreğe göre oldukça **farklılaşıyor**. Ani sağlık sorunları bu dönem %30 ile ilk sırada belirtiliyor. Geçen dönem **%42 ile birinci sırada belirtilen** «zor zamanlar için» nedeni bu dönem sadece **%19 oranında belirtiliyor**.

2022 / 1. Çeyrek Sonuçları [1/4]

%42
vs
%58

2022 1. çeyrekte çocuklar için tasarruf yapmanın alt gerekçelerinde sıralama değişiyor. «**Çocukların geleceğine yatırım**» bu çeyrek %58'den %42'ye gerileyerek 2. sırada belirtiliyor. İlk sırada belirtilen neden «**çocukların eğitim masrafları**» ve geçen çeyreğe göre bu gerekçenin belirtilme oranı sadece 2 puan artıyor.

%21

2022 1. çeyrekte de tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında «Yastık altı altın ve nakit» en çok tercih edilen tasarruf aracı.

%27
vs
%34

Bu çeyrekte de tasarrufu olmayan genel kitlenin ilk tercihi «**yastık altı altın ve nakit**» ancak bu dönem bu yatırım aracında 7 puanlık düşüş görülüyor. (%27vs %34), ikinci sırayı ise «**sistem içi altın**» (%24) alıyor.

ARAŞTIRMA MODELİ VE AMACI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir. Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

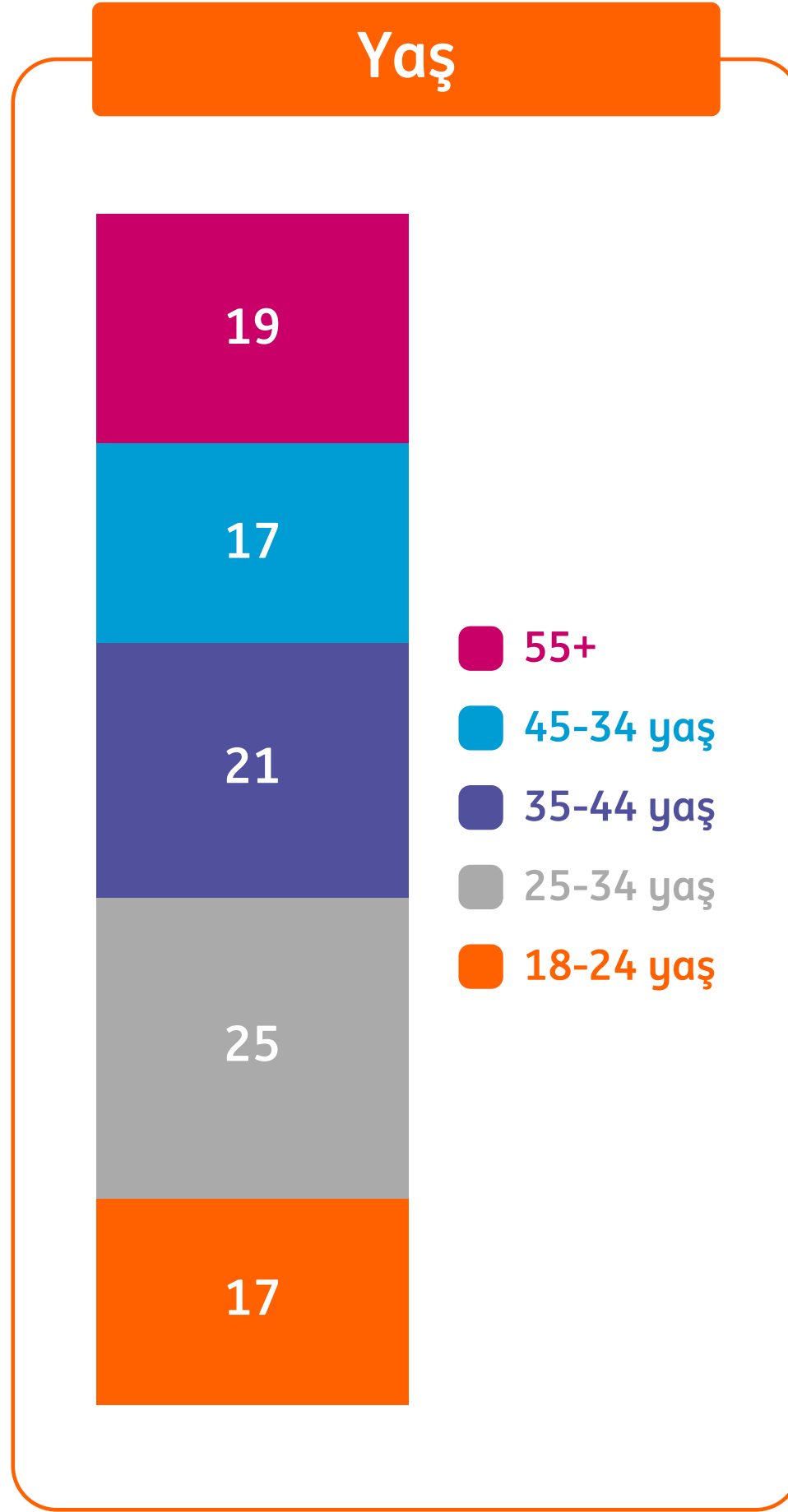
Tanım

Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir. Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

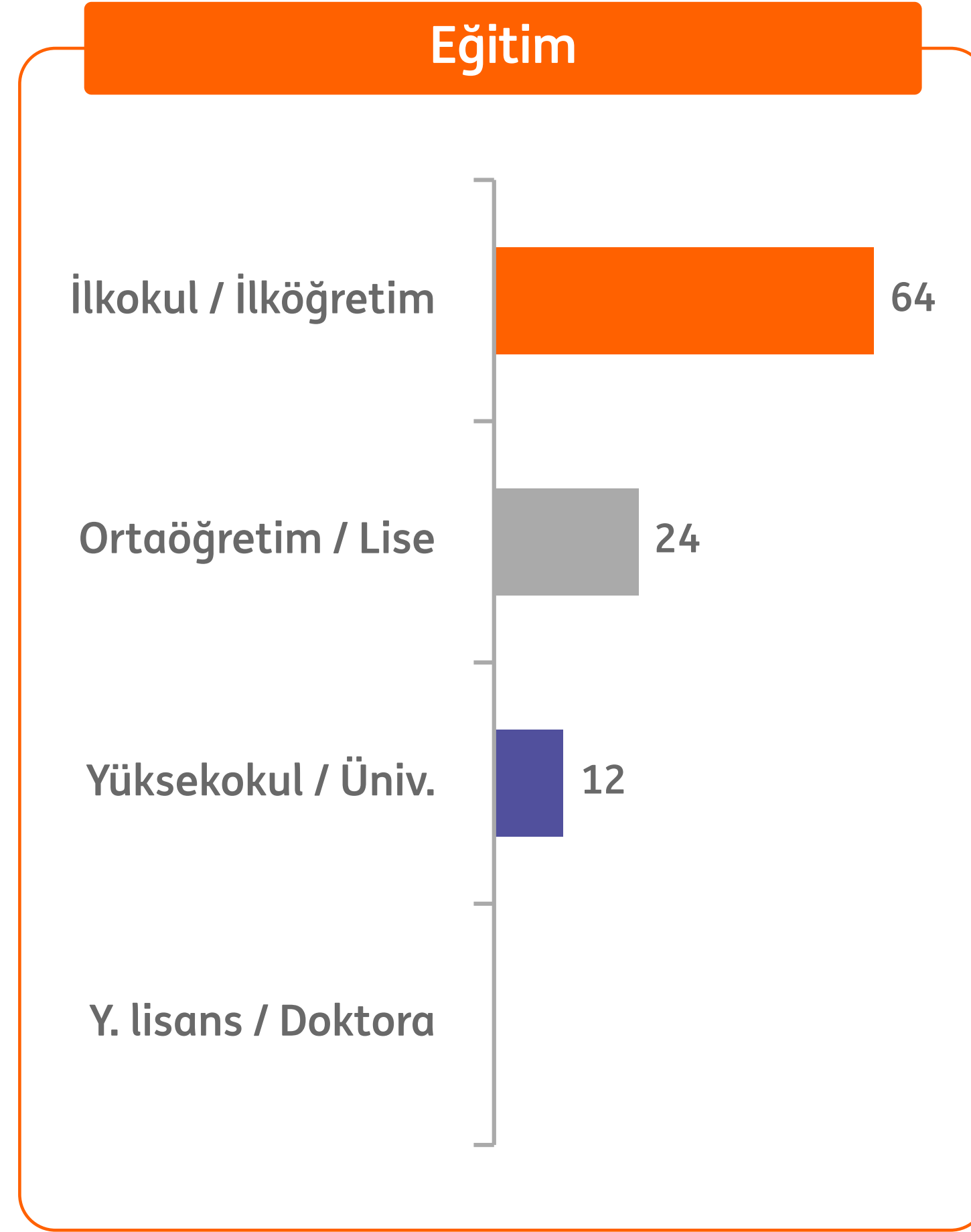
- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

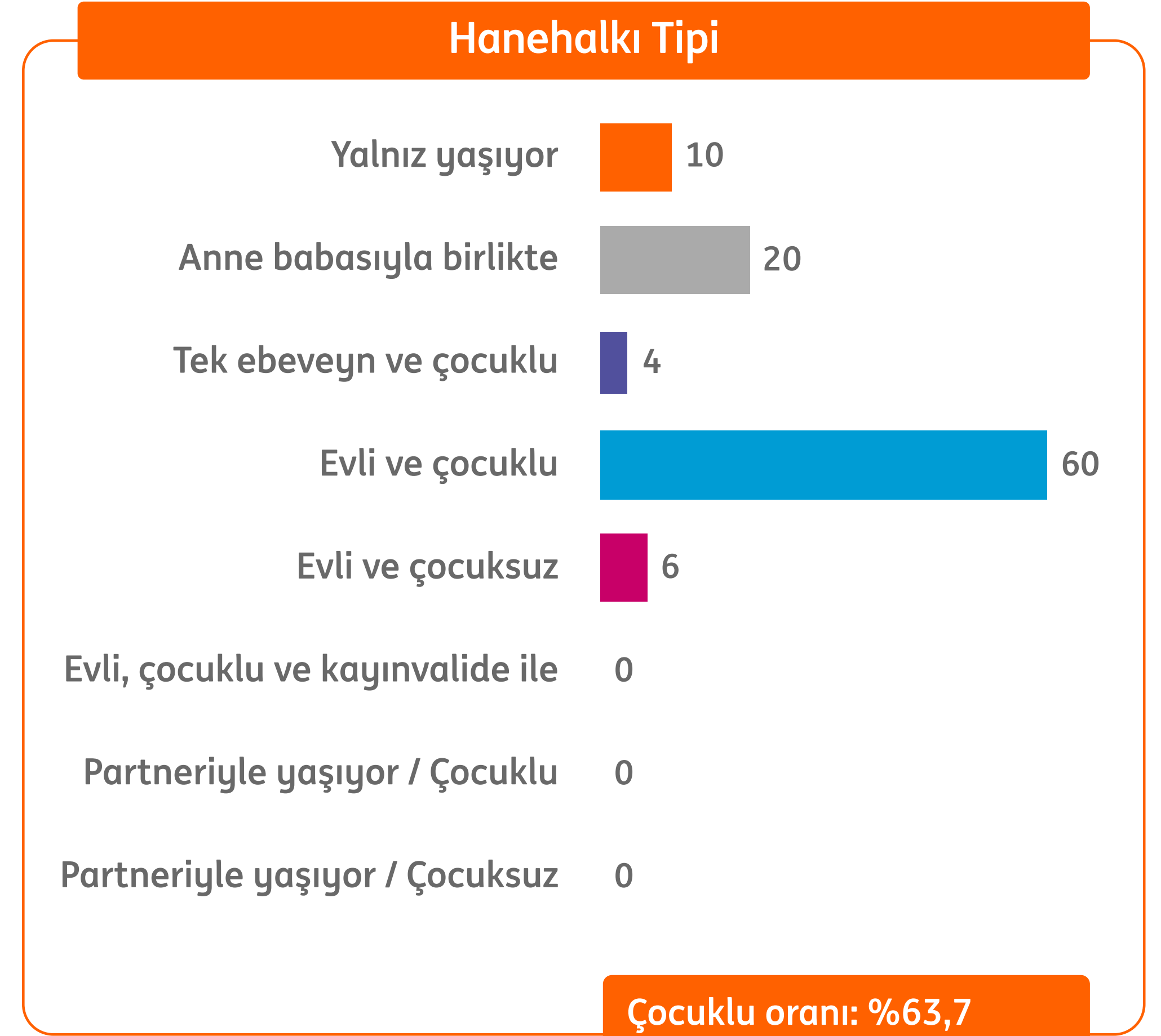
Demografik Bilgiler – 2022 / 1. Çeyrek

Baz: 2404

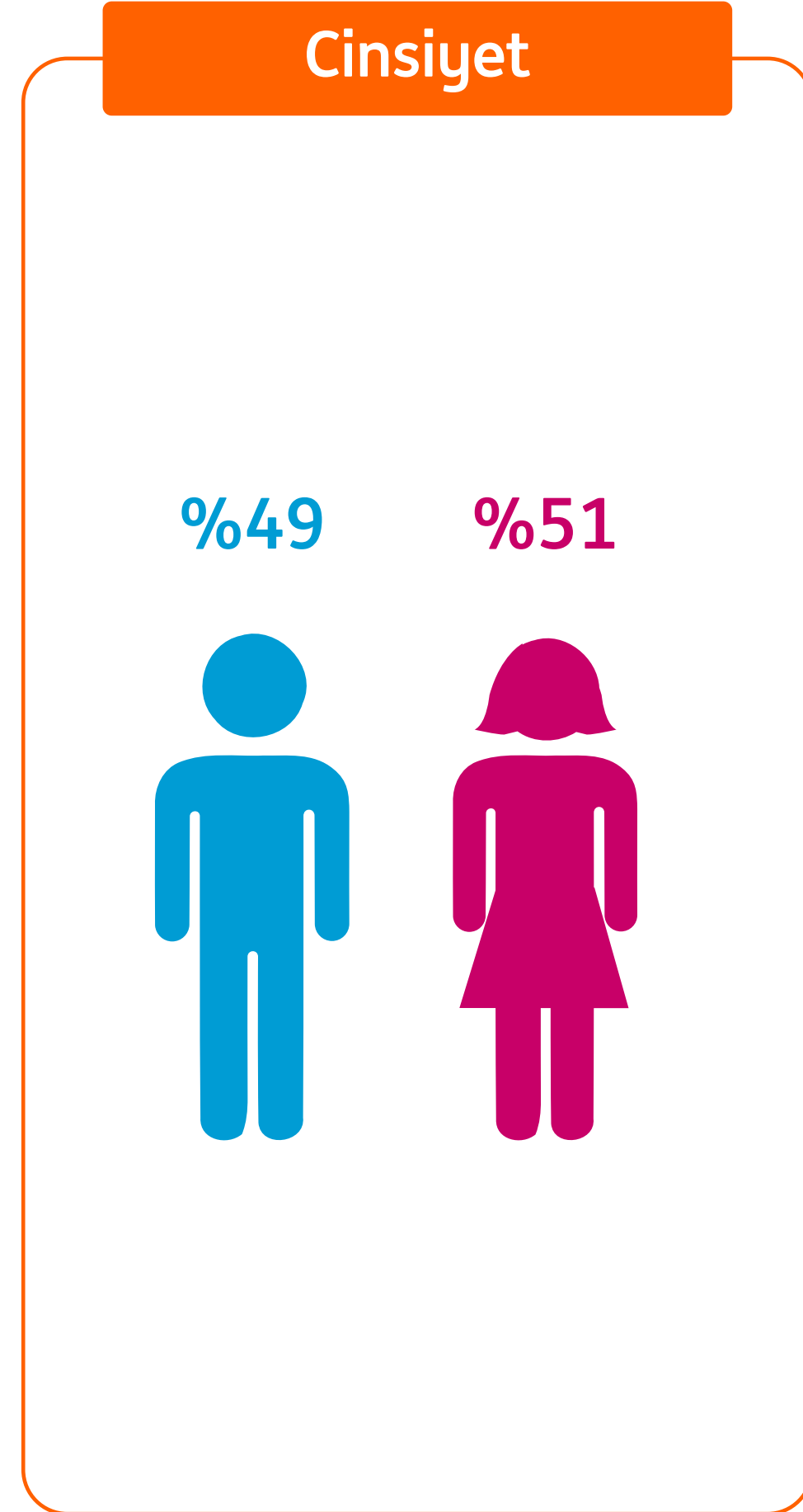
Baz: 2404

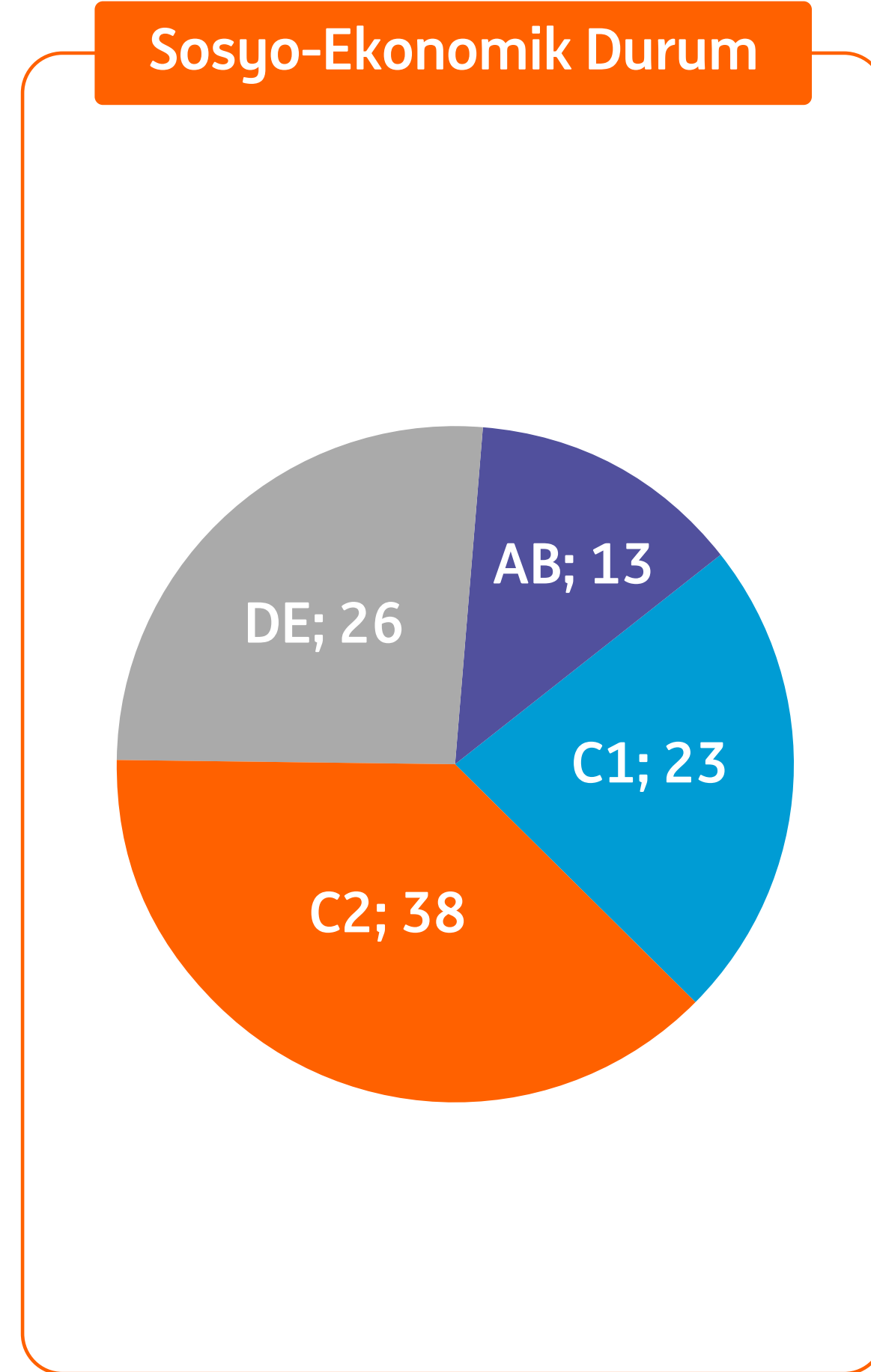
Baz: 2404

Çocuklu oranı: %63,7
Ortalama çocuk sayısı: 2,5

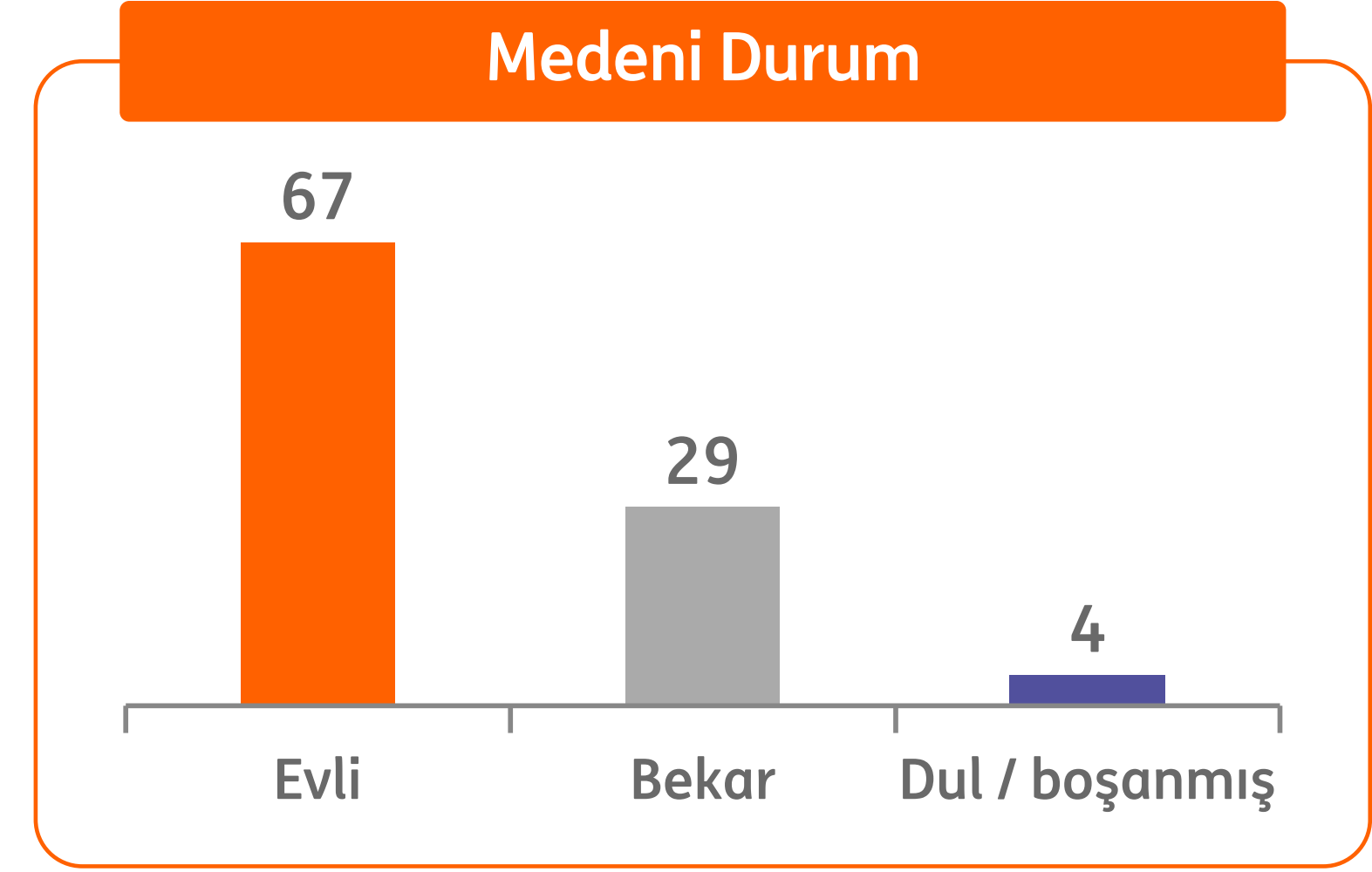
Demografik Bilgiler – 2022 / 1. Çeyrek

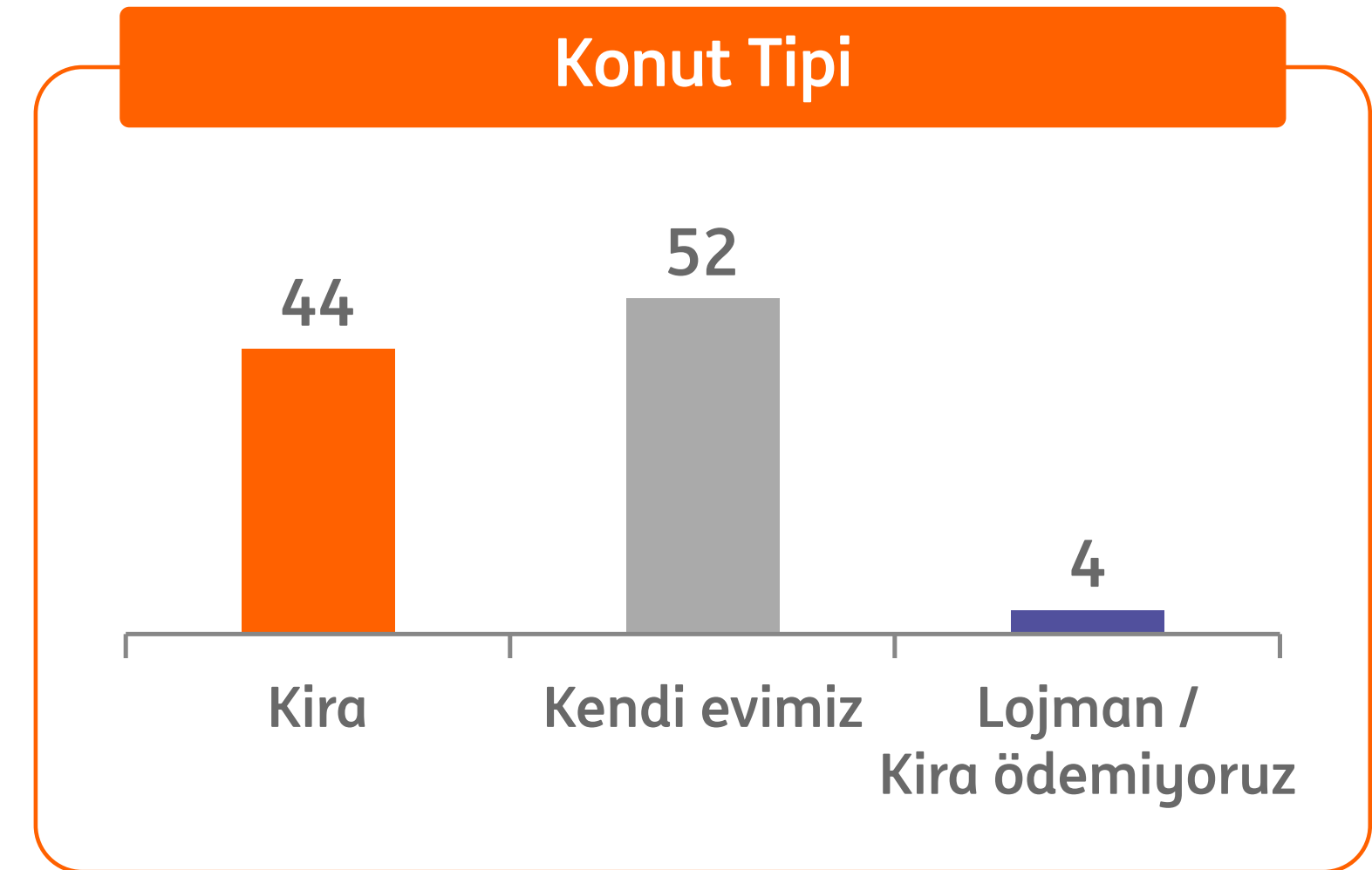
Baz: 2404

Baz: 2404

Baz: 2404

Baz: 2404

sen hayatını yaşa